

ใบรับรองปัญหาพิเศษปริญญาตรี
ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์

เรื่อง

โปรแกรมการวิเคราะห์โรคในโคนม
Dairy Cattle Disease Analysis Program

โดย

นางสาว น้ำใจ พูลทรัพย์

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษา.....

(ผศ. ไพบุลย์ ใจเด็ด)

ภาควิชารับรองแล้ว

(รศ.ดร.รณชัย สิทธิไกรพงษ์)

หัวหน้าภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์
วันที่ ๕ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๕

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิทยาลัยการอาชีพเกษตรกรรมจังหวัดสุพรรณบุรี

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

T100655

โปรแกรมการวิเคราะห์โรคในโคนม
Dairy Cattle Disease Analysis Program

โดย

นางสาวน้ำใจ ทูลทรัพย์

เสนอ

ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์

คณะเทคโนโลยีการเกษตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ร.พ.

๒5๒1 ๗

8544

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน.....

วัน,เดือน,ปี.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ

เรื่อง

โปรแกรมการวิเคราะห์โรคในโคนม Dairy Cattle Disease Analysis Program

โปรแกรมการวิเคราะห์โรคในโคนม เป็นวิธีการนำเสนอข้อมูล ด้วยวิธีการวิเคราะห์อาการป่วยของโคนมจากอาการโดยทั่วไป ที่เกิดกับโคนมในฟาร์ม ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้ ขั้นตอนที่หนึ่ง ทำการวิเคราะห์อาการป่วยของโคนมตามอาการหลัก ขั้นตอนที่สองจะนำเข้าสู่อาการเด่นชัด จากนั้นขั้นตอนที่สาม จะเข้าสู่กลุ่มอาการของโรคที่มีลักษณะคล้ายกัน ขั้นตอนที่สี่จะเข้าสู่หมวดของโรคที่มีข้อจำกัด ที่ได้จัดเข้าเป็นกลุ่มเดียวกัน และขั้นสุดท้ายจะเข้าสู่โรคที่วิเคราะห์ว่าจะเกิดขึ้นกับโคนมในฟาร์มได้ในที่สุด ผู้ใช้สามารถสามารถวิเคราะห์โรคในฟาร์มโคนมของตนได้โดยตนเอง จากการอ่านจากเนื้อหาและคำบรรยายประกอบ ด้วยวิธีการนำเมาส์ ไปคลิกเลือกหัวข้อที่ต้องการ โปรแกรมจะดำเนินการและนำเข้าสู่การวิเคราะห์โรคเป็นผลสำเร็จ โปรแกรมการวิเคราะห์โรคในโคนม เป็นการจัดทำข้อมูลเพื่อการนำเสนอการวิเคราะห์โรคในโคนม โดยใช้การทำงานของโปรแกรม Authorware version 4.0 ที่สามารถทำงานภายใต้ระบบปฏิบัติการ Window 95 98 2000 ME และ XP โดยในโปรแกรมนำเสนอจะประกอบไปด้วย แนะนำภาควิชา ผู้จัดทำโปรแกรมวิเคราะห์โรคที่มีกลุ่มอาการหลักของโรค อาการเด่นชัด อาการหมวดเดียวกัน และโรคภายในโปรแกรมจะจัดทำด้วยระบบ Multimedia ที่ประกอบด้วยภาพและเสียง ทำให้โปรแกรมมีความน่าสนใจ และเหมาะกับเกษตรกรและผู้สนใจทั่วไป ที่ต้องการวิเคราะห์โรคของโคนมในฟาร์มโคนมของตน อันจะส่งผลให้มีการจัดการโรคในโคนมได้อย่างรวดเร็ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนิยม

การจัดทำปัญหาพิเศษในครั้งนี้สามารถสำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพบุลย์ ใจเด็ด ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์ คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ และให้ความเอาใจใส่ อีกทั้งยังช่วยเหลือในเรื่อง ข้อมูล ภาพถ่าย และถ่ายทอดความรู้ เทคนิคเพิ่มเติม ชัดเกล้าเนื้อหาในการทำโปรแกรมการวิเคราะห์โรคในโคนมให้สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์

สุดท้ายนี้ผู้จัดทำขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และพี่ชายที่ได้ให้ความรู้และอบรมสั่งสอน ขอบคุณเพื่อนๆ และ น้องๆ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ดิฉัน เป็นกำลังใจ ในการทำปัญหาพิเศษในครั้งนี้ ข้าพเจ้า จึงขอขอบคุณทุกท่านอีกครั้งมา ณ โอกาสนี้

น้ำใจ ทูลทรัพย์
25 มีนาคม 2545

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ	(1)
สารบัญภาพ	(2-3)
คำนำ	1
วัตถุประสงค์	2
ขั้นตอนการดำเนินงาน	2
ระบบที่ต้องการ	3
การติดตั้งโปรแกรม	3
การใช้งานโปรแกรม	4
ผลการดำเนินงาน	29
สรุป	47
ปัญหาและข้อเสนอแนะ	48
เอกสารอ้างอิง	49

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1. แสดงชื่อสถาบันพร้อมกับบอกรวมเว็บไซต์สถาบันฯ	4
2. แสดงชื่อโปรแกรมการวิเคราะห์โรคในโคนม	5
3. แสดงเมนูเลือก	5
4. แสดงการแนะนำภาควิชา	6
5. แสดงแผนที่เข้าสู่สถาบัน	6
6. แสดงภาพแนะนำผู้จัดทำ	7
7. แสดงเมนูย่อยซีม 1.1 ห้องเสี้ย	7
8. แสดงเมนูย่อยของเมนูซีม เปื่ออาหาร	8
9. แสดงเมนูย่อยซีมเมนูซีม 1.1 ห้องเสี้ย	8
10. แสดงเมนูย่อยซีมเมนูซีม 1.1 ในส่วนของโรค	9
11. แสดงเมนูย่อยของเมนูซีม1.1 ห้องเสี้ย อาการโรค	9
12. แสดงเมนูย่อย 1.3 ในส่วนของโรค	10
13. แสดงเมนูย่อย อาการโคกินสิ่งแปลกปลอม	10
14. แสดงอาการของโรคในกลุ่มห้องเสี้ย	11
15. แสดงเมนูย่อยห้องเสี้ย 1.4 ส่วนของโรค	11
16. แสดงเมนูย่อยของเต้านมอักเสบหน้าที่ 1	12
17. แสดงเมนูย่อยของเต้านมอักเสบหน้าที่ 2	12
18. แสดงเมนูย่อยของกลุ่มอาการประสาท	13
19. แสดงอาการทางประสาท 3.1 กลุ่มอาการเด่นชัดขาหลังอ่อน	13
20. แสดงเมนูย่อยของกลุ่มอาการเด่นชัดทางผิวหนัง	14
21. แสดงเมนูย่อยอาการทางประสาทห้องอืด	14
22. แสดงเมนูย่อยกลุ่มอาการทางประสาท-ห้องอืดในส่วนของโรคคิตโตซิส	15
23. แสดงเมนูย่อยกลุ่มอาการทางประสาท-ห้องอืดในส่วนของโรคพิษสุนัขบ้า	15
24. แสดงเมนูย่อยกลุ่มอาการทางประสาท 3.1	16
25. แสดงเมนูย่อยกลุ่มอาการทางประสาท 3.3	16
26. แสดงอาการทางประสาท 3.3.1ในส่วนของโรค	17
27. แสดงเมนูย่อยกลุ่มอาการทางประสาท 3.5	17

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

28. แสดงกลุ่มอาการ 4 อาการแห้งลูก-รกก้าง-คลอดลูกยาก-มดลูกทะลัก	18
29. แสดงกลุ่มอาการ 4 แห้งลูก	18
30. แสดงกลุ่มอาการ 4 คลอดลูกยาก	19
31. แสดงกลุ่มอาการ 4 มดลูกทะลัก	19
32. แสดงเมนูย่อยผิวหนัง 5.1 อาการทางผิวหนัง	20
33. แสดงเมนูย่อยผิวหนังอาการเด่นชัด 5.1.1 ในส่วนของโรค	20
34. แสดงเมนูย่อยผิวหนังอาการเด่นชัด 5.2	21
35. แสดงเมนูย่อยผิวหนังอาการเด่นชัด 5.3	21
36. แสดงเมนูย่อยผิวหนัง 5.3.2 ใสส่วนของโรคปากเท้าเปื่อย	22
37. แสดงเมนูย่อยผิวหนัง 5.4	22
38. แสดงเมนูตาเจ็บ 6 กลุ่มอาการเด่นชัด	23
39. แสดงเมนูย่อยตาเจ็บ 6.1 อาการและป้องกัน	23
40. แสดงเมนูย่อยตาเจ็บ 6.1.1 การควบคุมป้องกัน	24
41. แสดงเมนูย่อย 6.2 ตาเจ็บ	24
42. แสดงเมนูย่อย 6.2.1 ตาอักเสบขาวขุ่น	25
43. แสดงเมนูย่อย 6.2.2 ในส่วนของโรค	25
44. แสดงเมนูย่อย 7 อาการเด่นชัด ขาเจ็บ กีบเจ็บ	26
45. แสดงเมนูย่อย 7.2 ขากะเผลก	26
46. แสดงเมนูย่อย 7.3 กลุ่มอาการขาเจ็บ ในส่วนของโรค	27
47. แสดงเมนูย่อย 7.1 ส่วนของโรคแบล็คเลก	27
48. แสดงเมนูหลักการออกจากโปรแกรม	28

โปรแกรมวิเคราะห์โรคในโคนม Dairy Cattle Disease Analysis Program

คำนำ

ในการสร้างผลผลิตจากโคนมให้มีประสิทธิภาพและให้ผลการตอบแทนที่สูง นอกจากปัจจัยการจัดการฟาร์มที่ดีและการสุขภาพที่ถูกต้อง รวมทั้งการควบคุมและป้องกันโรคเป็นสิ่งที่สำคัญ และเป็นปัจจัยหลักในการสร้างผลผลิตเพื่อให้คุ้มค่ากับการลงทุนของเกษตรกรโคนมทั้งรายเล็กและรายใหญ่ การนำโปรแกรมการวิเคราะห์โรคมาใช้ในฟาร์มโคนม จะมีส่วนสำคัญที่จะช่วยให้เกษตรกร วิเคราะห์โรคที่เกิดขึ้นในฟาร์มได้อย่างรวดเร็ว ทุกระยะเวลา สะดวก สามารถช่วยแก้ปัญหาโรคที่กำลังจะแพร่ระบาดในฟาร์มได้อย่างรวดเร็ว โปรแกรมการวิเคราะห์โรคในโคนมจะช่วยให้เกษตรกร วิเคราะห์โรคที่เกิดขึ้นตามอาการในฟาร์ม ทำให้เกิดการควบคุมโรคให้อยู่ในวงที่จำกัด สามารถแก้ปัญหาด้วยการรักษาให้หายป่วย และป้องกันได้อย่างถูกต้องวิธี อีกทั้งภายในโปรแกรมจะแนะนำการเก็บตัวอย่างเนื้อ ของเหลว ส่งห้องปฏิบัติการ แนะนำการรักษาในเบื้องต้น ส่งผลให้เกษตรกรลดการสูญเสีย ความเสียหายทางเศรษฐกิจได้อย่างทันถ่วงที เป็นผลให้เสริมสร้างผลผลิตในฟาร์มเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นการรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูล โรคที่เกิดขึ้นในโคนม
2. เพื่อให้เกษตรกรวิเคราะห์โรคในโคนมได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งจะมีส่วนช่วยให้เกษตรกรแก้ปัญหาโรคเบื้องต้นที่กำลังระบาดในฟาร์มของตนเองได้
3. เพื่อนำเสนอการเก็บตัวอย่างชิ้นเนื้อ และของเหลวส่งห้องปฏิบัติเพื่อวิเคราะห์โรคและหาสาเหตุโรคที่เกิดขึ้นในฟาร์มตนเอง
4. เพื่อช่วยในการสืบค้น ข้อมูล เกี่ยวกับโรคในโคนมของผู้ที่กำลังต้องการศึกษา ได้กระทำได้อย่าง สะดวก รวดเร็วยิ่งขึ้น
5. เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้โดยการสร้างสื่อการสอนด้วยคอมพิวเตอร์ แก่ผู้สนใจโดยทั่วไป

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ศึกษาเรียนรู้ คุณสมบัติต่างๆ ของโปรแกรม Authorware เพื่อให้ทราบถึงการใช้งาน ขั้นตอนการดำเนินงาน เครื่องมือ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสื่อการเรียนที่มีอยู่และการปรับใช้ภายในโปรแกรม
2. เก็บข้อมูลเกี่ยวกับโรคในโคนม และรูปภาพ จากหนังสือโรคในโคนม นิตยสาร รูปถ่าย และ ใน Internet ทำการจัดเก็บข้อมูลภาพไว้ในคอมพิวเตอร์ โดยใช้เครื่องสแกนเนอร์ในการคัดลอก แล้วบันทึกเก็บไว้ในรูปไฟล์ .JPG เพื่อให้ไฟล์มีขนาดลดลง
3. ตัดแต่งรูปภาพและเพิ่มสีสันของภาพด้วยโปรแกรม Adobe Photoshop และโปรแกรมการสร้างภาพด้วยอักษร ของโปรแกรม Corel Draw
4. เรียงลำดับข้อมูลทั้งภาพและเนื้อหาให้สอดคล้องกัน
5. ตกแต่งเพื่อพัฒนาสื่อให้มีทั้งภาพนามสกุล .JPG เนื้อหาอ่านง่ายและเสียงดนตรีประกอบ ด้วยไฟล์ เสียง WAVE ทำให้หน้าจรมีการนำเสนอที่น่าสนใจ
6. จัดเก็บแฟ้มงานเป็นสกุล .A4P ทำการตรวจสอบการทำงานของโปรแกรม
7. บันทึกแฟ้มข้อมูลลงด้วยเครื่องบันทึกข้อมูลลงแผ่นซีดีรอม
8. ตรวจสอบการติดตั้ง และทดสอบการทำงานของโปรแกรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระบบที่ต้องการ

คอมพิวเตอร์ควรมีคุณสมบัติดังนี้ เพื่อที่จะสามารถใช้งานโปรแกรมได้

1. เครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีซีพียูตั้งแต่ Pentium 100 MHz ขึ้นไป
2. หน่วยความจำ (RAM) 16 เมกะไบต์ขึ้นไป
3. การ์ดแสดงผล (SVGA Card) มีหน่วยความจำอย่างน้อย 1 เมกะไบต์ ปรับหน้าแสดงสี 256 สีขึ้นไป
4. การ์ดเสียง (SOUND CARD) 16 Bit พร้อมด้วยลำโพงคอมพิวเตอร์
5. ฟลอปปีดิสก์ไดรฟ์ ขนาด 3.5 นิ้ว 1.44 เมกะไบต์
6. ซีดีรอมไดรฟ์ (CD-ROM) อย่างน้อย 20X ขึ้นไป
7. ระบบปฏิบัติการ Microsoft Windows 95 Thai Edition ขึ้นไป
8. ควรมีเนื้อที่ว่าง (Free Space) ในฮาร์ดดิสก์ อย่างน้อย 1 กิกะไบต์ และมีอุปกรณ์เชื่อมต่อ อย่างน้อย เป็นแบบ Fast IDE.
9. คีย์บอร์ด ชนิด 104 คีย์ ภาษาไทย/อังกฤษ
10. เมาส์

การติดตั้งโปรแกรม

ผู้ใช้สามารถทำการติดตั้งลงบนเครื่องโดยการดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. เปิดระบบปฏิบัติการ Windows โปรแกรมจะทำการรันและเล่นเองโดยอัตโนมัติ เนื่องจากโปรแกรมได้เขียน Autorun ไว้ เมื่อนำแผ่นซีดีเข้าเครื่อง โปรแกรมจะทำงานทันที รอสักครู่ให้ CD –ROM อ่านโปรแกรม
2. ถ้า Autorun ไม่ทำงาน ให้เข้าไปที่ My computer คลิกเลือก ไดรฟ์ D แล้วคลิกเลือก Disease.exe หรือ Disease Application

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การใช้งานโปรแกรม

เมื่อเข้าสู่โปรแกรมจะพบการทำงานของโปรแกรม ซึ่งถ้าต้องการศึกษาเรื่องอะไรก็คลิกไปที่เมนูหลัก และเข้าสู่เมนูย่อยอีกที โดยเมนูหลักจะปรากฏขึ้นเมื่อจบการทำงานของการนำเสนอเบื้องต้น

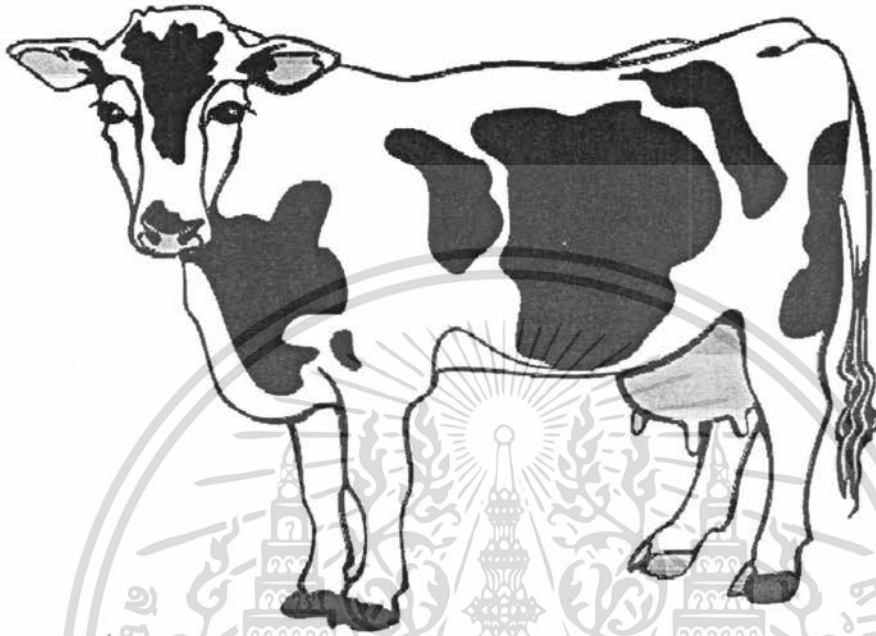

ภาพที่ 1 แสดงชื่อสถาบัน พร้อมกับบอกเว็บไซต์ของสถาบัน

หน้าจอเริ่มแรก แสดงชื่อสถาบัน พร้อมกับบอกเว็บไซต์ของสถาบันดังรูปที่ 1 และมีเสียงเพลงบรรเลงเพลงประกอบ และจะแสดงภาพประมาณ 3 วินาที จากนั้นก็จะแสดงชื่อของโปรแกรกดังภาพที่ 2 เมื่อต้องการทราบตัวเลือกให้คลิกเมาส์ไปยังหัวข้อนั้น ดังปรากฏในภาพที่ 3 เมื่อต้องการเข้าสู่โปรแกรมให้คลิกเลือกรูปโคนม ถ้าต้องการทราบเกี่ยวกับสถาบันให้คลิกเมาส์ชื่อสถาบัน โปรแกรมจะเข้าสู่หน้าจอแนะนำภาควิชาและแผนที่ ดังภาพที่ 4 และภาพที่ 5 ถ้าไม่ต้องการให้คลิกเลือกออก ก็จะเข้าสู่หน้าจอก่อนหน้า เมื่อเข้าสู่โปรแกรมโคนมให้คลิกเลือกหัวข้อตามอาการป่วยของโคนม ไปเรื่อยๆ จนพบโรคที่ต้องการหากต้องการออกจากโรคให้คลิกเลือก หัวข้อกลับสู่โรค หากต้องการออกจากโปรแกรมให้คลิกเลือกก่อนหน้ากลับสู่เมนูหลักเลือกออกจากโปรแกรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โปรแกรมการวิเคราะห์โรคในโคนม

ภาพที่ 2 แสดงชื่อของโปรแกรม

โปรดคลิกเลือกตามความต้องการ

โปรแกรมการวิเคราะห์โรคในโคนม

เข้าสู่โปรแกรมการวิเคราะห์โรคในโคนม

คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เอกสารอ้างอิง

ภาพที่ 3 แสดงเมนูให้เลือก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

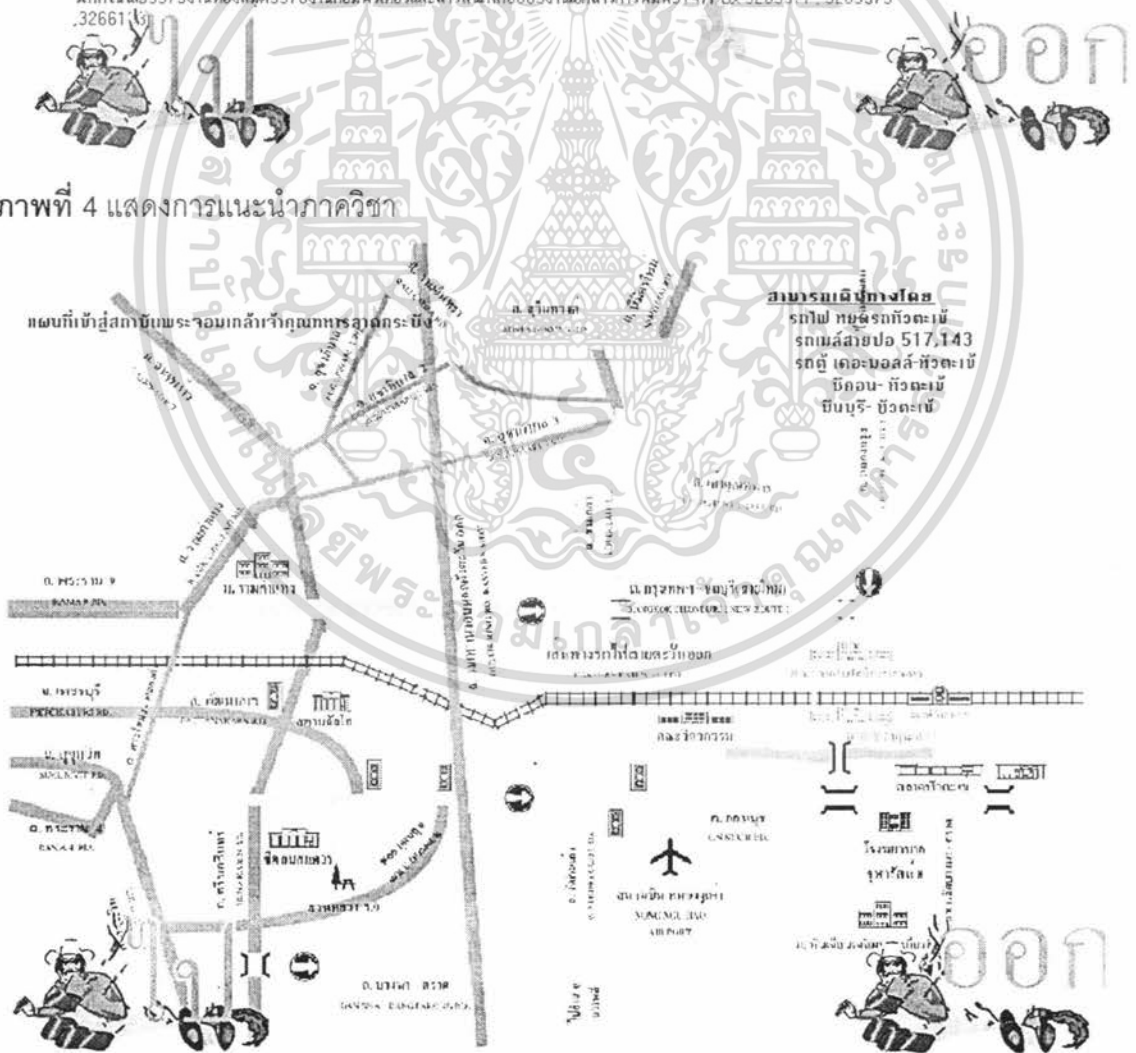
คณะเทคโนโลยีการเกษตร ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์

ประวัติความเป็นมา ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์ เป็นหน่วยงานในสังกัดคณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง คณะเทคโนโลยีการเกษตร เดิมเป็นโรงเรียนเกษตรกรรมนครปฐม สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2513 ย้ายมาอยู่ที่ลาดกระบังและเปลี่ยนชื่อใหม่เป็น "โรงเรียนเกษตรกรรมเจ้าคุณทหาร" เพื่อเป็นอนุสรณ์แก่ท่านเจ้าพระยาสุรวงษ์ไวยวัฒน์ (วร บุนนาค) หรือเรียกกันทั่ว ๆ ไปว่า "เจ้าคุณทหาร" พ.ศ. 2517 ยกฐานะขึ้นเป็น "วิทยาลัยเกษตรกรรมเจ้าคุณทหาร" และเปิดการสอนถึงระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พ.ศ. 2522 โอนมาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย และเปลี่ยนเป็น "คณะเทคโนโลยีการเกษตร" เป็นหน่วยงานระดับคณะ ในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (ชื่อเดิมในขณะนั้น) ในปีเดียวกัน ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์ เริ่มเปิดการเรียนการสอน ในระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์ (หลักสูตร 2 ปีต่อเนื่อง) ซึ่งได้ผลิตบัณฑิตทางด้านเทคโนโลยีการผลิตสัตว์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524 พ.ศ. 2528 ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์ ได้เปิดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี สาขาวิศวกรรมศาสตร์ (หลักสูตร 4 ปี) และผลิตบัณฑิตวิศวกรรมศาสตร์ (หลักสูตร 4 ปี) ตั้ง แต่ปี พ.ศ. 2532 พ.ศ. 2536 ภาควิชาฯ ได้เปิดการเรียนการสอนระดับปริญญาโท(วท.ม.) สาขาวิศวกรรมศาสตร์ พ.ศ. 2540 ภาควิชาฯ ผลิตบัณฑิตศึกษาระดับปริญญาโท 3 คน พ.ศ. 2541 ภาควิชาฯ ทำการปรับปรุงหลักสูตรสำหรับปริญญาตรี สาขาวิศวกรรมศาสตร์ใหม่ และเริ่มใช้ตั้งแต่ พ.ศ. 2541

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ โทร 02 7373000 ต่อ 3172
Web Site <http://www.agri.kmitl.ac.th> ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์
คณะเทคโนโลยีการเกษตร โทร 02 7373000 ต่อ 6054 โทร 02 3286138
Web Site <http://www.kmitl.ac.th/ansc>

คณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร โทร 02 7373000 ต่อ 3123 ของคณะบดีฝ่ายบริหาร 3124 ของคณะบดีฝ่ายวิชาการ 3125 ของคณะบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา 3126 ของคณะบดีฝ่ายวางแผน 3129 ของคณะบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา 3133 ของคณะบดีฝ่ายวิจัย 3134 ของคณะบดีฝ่ายกิจการนิสิต 3136 เลขานุการคณะ 3172 เลขานุการคณะ 3120 งานบุคลากร 3121 งานสารบรรณ งานวารสาร 3122 งานโสตทัศนศึกษา 3137 งานประกันคุณภาพ 3138, 3139 งานนักศึกษ 3138, 3139 งานทะเบียน 3138, 3139 งานการเงิน 3141 งานพัสดุ 3142 งานวางแผน 3143 งานบริการนักศึกษา 3144 งานอาคารสถานที่ 3146 งานยานพาหนะ 3146 งานศูนย์วิจัยและเผยแพร่ เทคโนโลยี 3573 งานห้องสมุด 3576 งานคอมพิวเตอร์และสารสนเทศ 6009 งานเอกสารกรณีนับ 3147 Fax 3269977, 3269979, 3266138

ภาพที่ 4 แสดงการแนะนำภาควิชา

ภาพที่ 5 แสดงแผนที่เข้าสู่สถาบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะเทคโนโลยีการเกษตร ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไพบูลย์ ไร่เด็ด
รศ.บ. สัตวศาสตร์
รศ.บ. สัตวศาสตร์

| คณะเทคโนโลยีการเกษตร ลงานับเทคโนโลยีสารสนเทศ
โทร 02 7373000 ต่อ 3172 Web Site
<http://www.agri.kmutt.ac.th> ภาควิชาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์
โทร 02 7373000 ต่อ 6054 โทร 02 7373000
Web Site <<http://www.kmutt.ac.th/ansc>>

ภาพที่ 6 แสดงภาพแนะนำผู้จัดทำ

โปรดคลิกเลือกตามอาการป่วยของโคนม

- มีไข้ อ่อนเพลีย น้ำลายไหล น้ำตาไหล คอขมขม ปากขม
- เล็บอักเสบ เล็บบวม
- อาการทางประสาท เล็บแข็ง ขนลุก มีกลิ่นขมขม ขนแข็ง กรอบแข็ง
- แท้งลูก กลดตยาก รักร้าง บุคคอกะดิก
- ผิวหนังมีสะเก็ด ผิวหนังแห้ง ผิวหนังมีกลิ่นคาว ขูด
- ตาขาวขุ่น ตาเจ็บอักเสบแดง ขอบตาเจ็บ อักเสบมีขี้ตา
- ทารับ มีบวม มีแผลเปื่อยที่ลิ้นแก้ว

เมนูหลัก

ออกจากโปรแกรม

ภาพที่ 7 แสดงเมนูหลัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มอาหาร ชิม เบื่ออาหาร มีไข่อ่อนพิลี่ย น้ำลายไหล น้ำตาไหล ลมจวน ปากบวม

- อุจจาระเหนียว อุจจาระเหลวสีเหลือง-อุจจาระขาวขุ่นเหนียว-อุจจาระเหลวใส อุจจาระมีเลือดปน อุจจาระมีเชื้อเมือกปน ขนหนายกระด้าง
- ท้องอืด อุจจาระเหลว-ถ่ายไขว้เสียงดัง-ถ่ายไขว้ทอน-ถ่ายวาลึก-ทวารตันแรงเร็ว-ไอ จุกท้อง-น้ำมูกไหล เบื่ออาหาร ปัสสาวะสีดอง ปัสสาวะสีเข้มดำ ปัสสาวะสีฟางข้าว-ปัสสาวะกระปริดกระปรอย
- อุจจาระเหลวสีคล้ำ ลมจวน ถ่ายไขว้เสียงดัง น้ำมูกไหล ปวดเสียดท้อง กล้ามเนื้อสียว
- ปากบวม อุจจาระเหลว ท้องเสียถ่ายไขว้ทอน

ภาพที่ 8 แสดงเมนูย่อยของเมนูชิม เบื่ออาหาร

ท้องอืด-อุจจาระเหนียว อุจจาระเหลวสีเหลือง อุจจาระขาวขุ่น เหนียวคาว
-อุจจาระเหลวใส อุจจาระมีเลือดปน อุจจาระมีเชื้อเมือกปน ขนหนายกระด้าง

- ท้องเสีย-อุจจาระเหนียวสีเหลือง หรือขาวขุ่น มีเชื้อเมือก ปนเลือดเล็กน้อย ปวดเสียดท้อง
- ท้องเสีย-อุจจาระเหลวใส อุจจาระปนเชื้อเมือก อุจจาระมีเลือดปนมาก ขนหนายกระด้าง
- ท้องเสีย สลับท้องผูก ถ่ายไม่ออก อุจจาระมีสีเข้ม ปวดเกร็งท้องเป็นระยะๆ น้ำหนักลดมาก ขนหนายกระด้าง

ภาพที่ 9 แสดงเมนูย่อยของเมนูชิม1.1 ท้องเสีย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ท้องเสีย

อุจจาระเหลว มีสีเหลือง ขาวขุ่น มีเยื่อเมือกปน ปวดเสียดท้อง

- โรคท้องร่วง หรือ Diarrhea
- โรคท้องร่วงชนิด หรือ Coccidial diarrhea
- โรคพยาธิ

ภาพที่ 10 แสดงเมนูย่อยของเมนูซีมี1.1 ท้องเสียในส่วนของโรค

โรคไวรัส โคโรเรีย หรือ นิวโคบอล ดีซิส
[Bovine virus diarrhoea, Mucosal disease]

หน้า 1

อาการ

ชีวิตมักเป็นแบบไม่แสดงอาการรุนแรง (Inapparent or subclinical infection)

- มีไข้ต่ำๆ เม็ดเลือดขาวต่ำ (leucopenia)
- ท้องสีอ่อนรุนแรง
- ระยะฟักตัว 5-8 วัน ระยะการเกิดโรค 7-18 วัน จากบัพชีวะที่สร้างขึ้นแล้วโดยอัตโนมัติ

แบบเฉียบพลัน

- ซึม เบื่ออาหาร น้ำลายไหล ขบรอบปากเปียกชุ่ม
- มีไข้ 104-105 องศาฟาเรนไฮต์
- ถ่ายเป็นน้ำ มีกลิ่นเหม็นแสดงอาการได้ 2-4 วัน อุจจาระอาจมีกลิ่นเหม็น
- เกิดการลอกหลุดของเยื่อเมือกในปาก ทำให้เกิดเลือดออก การลอกหลุดอาจเกิดที่ผนังด้านในริมฝีปาก เพดานปาก และหลอดอาหาร
- ส่วนปลายขาบวม อาจเกิดเนื้องอก และเกิดเป็นสะเก็ดแห้ง
- อามิน้ำขุ่น น้ำตาไหล
- กินฉีกเส็บ และผิวหนังบริเวณรอบก้น ลอกหลุด บวมเกิดกับขาทั้ง 4 ข้าง
- อ่อนเพลีย ร่างกายขาดน้ำ และตายหลังแสดงอาการ ได้ 5-7 วัน

แบบเรื้อรัง

รายที่เกิดแบบเฉียบพลัน บางตัวที่รอดตายจะกลับเป็นแบบเรื้อรัง

- ท้องเสียเป็นๆหายๆ
- เบื่ออาหาร ขนหยาบแห้ง
- ท้องอืด
- ทึบผิดปกติ
- เกิดสะเก็ดแห้งตามบริเวณที่เกิดการลอกหลุดของผิวหนัง เช่นรอบๆ คอ และปลายท่อน้ำนม อวัยวะเพศเมีย และร่องระหว่างก้น
- เกิดการลอกหลุดอย่างเรื้อรังในมืองปาก และตามผิวหนัง
- ระยะเวลาของโรคนาน 14-21 วัน บางตัวอาจกินเวลาเป็นเดือน

ภาพที่ 11 แสดงเมนูย่อยของเมนูซีมี1.1 ท้องเสีย ส่วนของอาการของโรคหน้าที 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อุจจาระสีคล้ำ หายใจเสียงดัง คอบวม หน้าบวมไปหมด กล้ามเนื้ออ่อน ปวดเรื้อรังทาง

โรค ไรโน ไท โรส (Infectious Bovine Rhinotracheitis)

โรคไข้สามวัน หรือ โรคไข้ อีพิเทมอรอล ฟีเวอร์ (Bovine ephemeral fever)

โรคคอบวม หรือ โรคเฮโมราจิกเซปติซีเมีย (Haemorrhagic septicemia)

ภาพที่12 แสดงเมนูย่อย1.3ในส่วนของโรค

การตรวจวินิจฉัย

โดยไม่มีเลือดน้ำบริเวณที่อกสูงบนหน้า ยกไม่มีขึ้นขาว แล้วปล่อยลงเร็วๆ แม้เกาะร่องด้วยความเจ็บปวดตั้งรูป หรือใช้กำบีบขึ้นเขย่งขึ้น กลบบริเวณกระดูกซี่อก (Xiphoid cartilage) แม้เกาะร่องก็คลบด้วยความเจ็บปวด

หน้าที2

ใช้เข็ม

ใช้กำ บีบขึ้นเขย่งขึ้น

ภาพที่2

กดไล่เลือดขึ้นบริเวณซี่อก

ภาพที่3

ใช้เข็ม บีบขึ้นเขย่งขึ้นแล้วปล่อยลงเร็วๆ

ภาพที่ 13 แสดงเมนูย่อย อาการโคกินสิ่งแปลกปลอมหน้าที 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Paratuberculosis

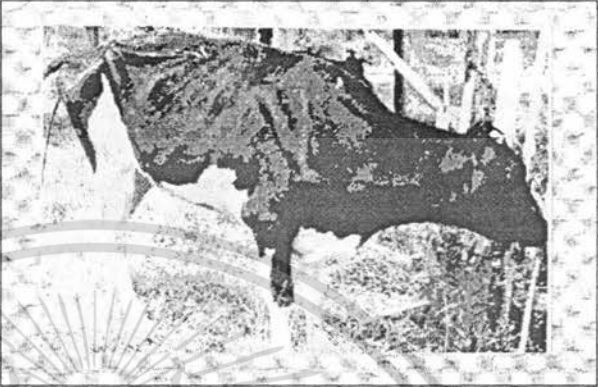
โรค พาราทูเบอร์คูโลสิส
หรือ โรนส์ดีอีส์

อาการ

อาการที่พบบ่อย คือที่แสดงอาการป่วยมักอยู่ในช่วงอายุ 3-6 ปี สัตว์จะผอม ท้องเสียอย่างรุนแรง กินน้ำบ่อย น้ำหนักลด เมื่อสัตว์อยู่ในภาวะเครียด เช่น การขนย้ายสัตว์ การคลอดลูก สัตว์จะแสดงอาการที่รุนแรงมากขึ้น ในที่สุดจะขาดน้ำอย่างรุนแรง และตายได้ ในกบที่กินนมจะลดในระยะเวลาที่แสดงอาการที่ท้องเสีย โคที่เป็นโรคนี้อาจกินอาหารได้เป็นปกติ แต่กินน้ำมากกว่าปกติ อุจจาระมีสีขาวปนเลือดเล็กน้อย ในบิกสันผลิตปกติไม่มีเลือดหรือ มูกปน อาการท้องเสียอาจเป็นติดต่อกันตลอดไป หรือ เป็นๆ หายๆ ก็ได้ จะติดโรคนี้นาน

สาเหตุและการติดต่อ

เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย ไมโคแบคทีเรีย พาราทูเบอร์คูโลสิส เมื่อสามารถเจริญเติบโตและฟักตัวได้ภายใน 2 ปี หรือนานกว่านี้ ในสัตว์ป่วย โดยยังไม่แสดงอาการใดๆ และสามารถมีชีวิตอยู่ในดินได้หลายปี สัตว์ป่วยจะปล่อยเชื้อออกมาพร้อมกับอุจจาระ โดยสัตว์นั้นจะสามารถปล่อยเชื้อออกมาทั้งในอุจจาระได้ก่อนแสดงอาการถึง 15 เดือน การติดต่อและการแพร่กระจายของโรค จึงเกิดจากการกินอาหาร น้ำที่ปนเปื้อนเป็นอน ลูกโคอายุแรกเกิดถึง 6 เดือน จะติดโรคนี้ง่าย

ภาพแสดง โคนที่เกิดเชื้อ M.paratuberculosis เกิดอาการโรคผิวหนังอักเสบ

ภาพที่ 14 แสดงอาการของโรคในกลุ่มท้องเสีย

โรคอุจจาระร่วง

หน้าที่ 1

อาการ

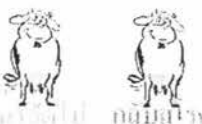
โคที่เป็นโรคนี้อายุมี 105-107 องศาฟาเรนไฮด์ น้ำหนักและน้ำหนักลดลง มีอาการบวมหะเลือดถึงบริเวณปาก ากุมและห มีการหลอกหลุดของเยื่อหุ้มบริเวณปากและขากร นี้เป็นเวลาตลอดระยะเวลา เพราะสาเหตุอีกสาเหตุ ท้องเสีย สัตว์อาจตายเนื่องจากไม่สามารถกินอาหารและกำจัดทางดีมีการอักเสบบริเวณนี้ ทำให้โคเดินและหายใจลำบาก บางครั้งอาจจะมีอาการปวดขม ในโคที่ท้องอวาระก่อก้มถึงได้ หรือ ลูกที่คลอดออกมามีผิดปกติ

สาเหตุ

เกิดจากเชื้อไวรัส ซึ่งมีแหล่งแพร่กระจาย (Culicoides) เป็นพาหะ มีรายงานว่าได้รับการแยกเชื้อไวรัสอุจจาระร่วงได้ถึง 24 ชนิด ระยะฟักตัวของโรคนานได้ถึง 2-15 วัน ส่วนที่กบที่พบในช่วง 4-7 วัน

ภาพที่ 1
โคมีอาการน้ำไหลขิด

ภาพที่ 15 แสดงเมมูเยยท้องเสีย 1.4 ในส่วนของโรค

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มอาการเด่นชัด

อาการทางประสาท ขาแข็ง เดินโซเซ ชนสิ่งขวางหน้า กรามแข็ง

- อาการทางประสาทเดินขาหลังอ่อนป็นีแรง ขนกลอก
- อาการทางประสาท ที่มีอาการท้องอืดและตายกระทันหัน
- อาการทางประสาท ตีบเดิน ร้องทาว ชิ่งบนคน หรือ สิ่งกีดขวาง
- อาการทางประสาท เดินโซเซ บั๊ก คอทรงบิด บ้ากสิ่ง ขนคน ขนโค
- อาการทางประสาท เดินอวบ ตีบตระหนก กระโปก นุร้าย นางก็ ฮัน เป็เอ็บพาท

ภาพที่ 18 แสดงเมนูย่อยของกลุ่มอาการทางประสาท

อาการทางประสาท

อาการเดินขาหลังอ่อน ไม่มีแรง ขนกลอก

- โรค มงกอล้อเกียง (Meloidosis)
- โรค วัณโรค (Tuberculosis)
- โรค ไร บี อาร์ (Infectious Bovine Rhinotracheitis)

ภาพที่ 19 แสดงอาการทางประสาท 3.1กลุ่มอาการเด่นชัดขาหลังอ่อน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โรคบงกล่อเทียม

อาการ

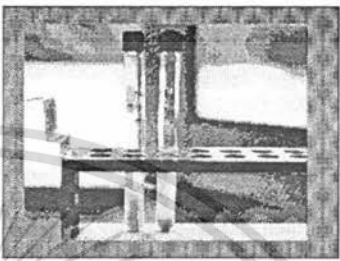
โคที่มีอาการเรื้อรังจะมีอาการบวม มีไข้ หายใจหอบ น้ำมูก น้ำลายไหล จะแสดงอาการอยู่แบบ 2-3 เดือนจากนั้นก็ตาย โภชนาที่แสดงอาการทางประสาทร่วมด้วย เช่น เดินขาหลังอ่อนขาหน้าแข็ง ขนคอก ใบไม้ตัวผู้อาจพบลูกอ๊อดที่บวมโตข้างใดข้างหนึ่ง และโรคนี้อาจทำให้เกิดการอักเสบของเต้านม จะเห็นได้จากน้ำนมเป็นน้ำใสสีขุ่นหรือ เทลิ่ง มีหนองปน

สาเหตุและการติดต่อ

เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย *ปseudโมนาส ปseudอลลิว* (*Pseudomonas pseudomallei*) เชื้อนี้อาจพบในดินหรือในโคลนตมทั่วไปได้นาน 7 เดือน เชื้ออยู่ในน้ำได้นาน 8 สัปดาห์ และสัตว์เป็นโรคนี้อาจมีการกินหรือหายใจเอาเชื้อนี้เข้าไป หรือเชื้อเข้าสู่ร่างกายทางบาดแผล ใบโคบวมเพราะเข้าสู่ทางรูขุม เกิดการอักเสบและการติดเชื้อ หรือเข้าทางช่องคลอดทำให้เกิดมดลูกอักเสบ

ภาพที่ 1 ตุ่มหนองขนาดต่างๆในปอด

ภาพที่ 2 ตุ่มนมมีลักษณะเป็นน้ำใสหรือขุ่นหรือเขียว มีหนองปน

ภาพที่ 20 แสดงเมนูย่อยของกลุ่มอาการเด่นชัดทางผิวหนัง ในส่วนของโรคบงกล่อเทียม

อาการทางประสาท
เกิดอาการท้องอืด และตายกระทันหัน

โรค สุกเน็บเทียม หรือ บูเธรนิส (*Pseudorabies*)

โรค คีโธนิส (*Ketosis*)

ภาพที่ 21 แสดงเมนูย่อยอาการทางประสาท กลุ่มอาการท้องอืด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาการ

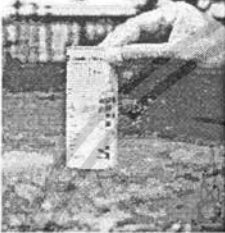
โรคที่ป่วยจะแสดงอาการ 2 ลักษณะ คือ

1. แบบที่มีอาการทางประสาท (Nervous form) สัตว์ป่วยจะแสดงอาการซึม หรือ อ่อนแอ เกี้ยวพียงโดยไม่มีอาการในปากคล้ายกับอาการสัตว์ป่วยด้วยโรคพิษสุนัขบ้า พิษของสารตะกั่ว หรือ บาดทะยัก
2. แบบที่มีอาการทางระบบย่อยอาหาร (Digestive form) โภชนะแสดงอาการซึม เมื่ออาหาร ท้องอืด น้ำหนักลดลงอย่างรวดเร็ว ปริมาณน้ำนมที่รีดได้จะลดลง

โดยทั่วไป โภชนะแสดงอาการป่วยแบบมีอาการ (Clinical ketosis) เพียง 1-2 % เท่านั้นส่วนใหญ่มักพบเป็นชนิดไม่แสดงอาการ (Subclinical ketosis) ซึ่งเรตราควาหา " สารทีโคเน " ได้จากน้ำปัสสาวะหรือน้ำนม โดยนำมากทดสอบกับแผ่นตรวจน้ำปัสสาวะ ถ้าปัสสาวะมีสารทีโคเน บ่งชี้ที่ตรวจสารทีโคเน จะเปลี่ยนเป็นสีน้ำเงิน หรือสีม่วงแดง โรคนี้ในอกภาวะทำให้เกิดป่วยแล้วจึงส่งผล ต่อเนื่องทำให้ระยะการเป็นสัตว์ครั้งแรกหลังคลอดยาวกว่าปกติ นานกว่า 60 วัน บางครั้งอาจจะทำให้เกิดปัญหาทางระบบสืบพันธุ์ต่างๆ ตามมา เช่น ไม่เป็นสัตว์ มีถุงน้ำที่รังไข่ มดลูกอักเสบ

สาเหตุ

โรคทีโคเนซิส เป็นโรคที่เกิดจากการขาดสารอาหารพลังงาน ในระยะหลังคลอด มักพบในระยะไม่เกิน 60 วัน หลังคลอด โดยมักจะพบในระยะ 10-30 วันหลังคลอด ร่างกายจะถึงขั้นที่เสวยวันเปลี่ยนเป็นพลังงาน สารพิษที่เกิดจากขบวนการดังกล่าว คือ ทีโคเน จะเข้าสู่กระแสเลือด ทำให้สัตว์แสดงอาการป่วย มักพบในแม่โคที่มีน้ำหนักในปริมาณมาก หรือ ในแม่โคที่อ้วน

ภาพที่ 1 อุปกรณ์การชี้แผ่นตรวจน้ำปัสสาวะหาสารทีโคเน

ภาพที่ 22 แสดงเมนูย่อยกลุ่มอาการทางประสาท-ท้องอืดในส่วนของโรค ทีโคเนซิส

โรคพิษสุนัขบ้าเทียม
Pseudorabies

อาการ

โรคที่ติดเชื้อมาจะแสดงอาการกันอย่างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณที่เหมือนผิวหนังผิวหนัง จึงเป็นที่มาของคำว่า แมด อีท (mad itch) แต่บางรายอาจไม่ปรากฏอาการคันที่เห็นก็ได้ โรคที่ติดเชื้อมาจะ จะขยายขยับ เลื้อย หรือ ภูบริเวณที่คันอย่างมาก จนอาจเกิดเป็นแผลได้ บริเวณที่มีอาการคัน ถ้าเกิดส่วนต้นของลำตัว พบบริเวณขาขูด รอบกระบอกตา คั่นล่างของหู ใต้คาง และอก ถ้าเกิดส่วนท้ายของลำตัว มักพบบริเวณขาหนีบ เต้านม สีข้างและขาหลังโคนก้นจะตายภายหลังอาการคันเกิดขึ้น 1-3 วัน มีระยะเวลาของการป่วยจะยาวนานเพียงใดขึ้นอยู่กับตำแหน่งที่มีอาการกันอยู่ห่างจากสมอง มากน้อยเท่าใด เช่น ถ้ามีอาการกับบริเวณส่วนหัว สัตว์จะตายเร็วกว่าอาการกันที่ส่วนอื่น

โคจะนิอูทหนักมีร่างกายถึง 106-107 องศาฟาเรนไฮด์ น้ำลายไหล ไนโคเนม จะมีน้ำหนักลดลงอย่างมาก สัตว์จะแสดงอาการคันเต็ม กระวนกระวาย กระทั่งทำ อาการมีอาการทางประสาท แสดงอาการอ้วกหรือ อ้วกขึ้นตามลำตัวด้านหนึ่ง คับลงนอน ท้องอืดและตายในที่สุด

สาเหตุและการติดต่อ

เกิดจาก ที เอน เอ 1ไวรัส ชื่อ เฮอร์ปีส์ไวรัส ซุยส์ (Herpesvirus suis) ติดเชื้อจากสิ่งแวดล้อม หรือปะปนอยู่ในอาหาร

การรักษา

ไม่มีการรักษาโดยตรง เนื่องจากเป็นเชื้อไวรัส แต่อาจช่วยเสริมสุขภาพทางอื่น โดยการฉีดสารอีแลคโตรไลต์ สารเกลือขี้เณ และแมกนีเซียมกลูตาเมท นอกนั้นอาจใช้วิตามินบี 12 กรดอะมิโน ออกซิเตตราไซคลิน เด็กซอบเทราโซล แพนิคมีโลดีน ซึ่งในรายที่ไม่รุนแรงสัตว์ อาจหายป่วยได้

การควบคุมและป้องกัน

เนื่องจากสุกรเป็นแหล่งแพร่ที่สำคัญ ที่แพร่เชื้อสู่สัตว์อื่นๆ ดังนั้นจึงต้องป้องกัน มิให้มีโอกาสได้รับเชื้อจากสุกรป่วย เช่น

1. คอกโคควรรออยู่แยกที่ห่างจากฟาร์มสุกร และมีการจัดการสุขาภิบาล และมาตรการรักษาความสะอาดที่ดี
2. กำจัดพาหะต่างๆ เช่น แมลงวัน นก หนู และระมัดระวัง สัตว์เลี้ยง เช่น สุนัข และแมว ไม่ให้เข้ามาภายในคอกสัตว์เพราะอาจนำเชื้อจากฟาร์มสุกรมาแพร่ได้

ภาพที่ 23 แสดงเมนูย่อยกลุ่มอาการทางประสาท-ท้องอืดในส่วนของโรค พิษสุนัขบ้าเทียม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาการทางประสาท

เดินโซเซ ชัก คอแข็งนบิด บ้าคลั่ง ชนคนหรือชนโค

- โรค บานีอีไอซิส (Babesiosis)
- โรค ขาดวิตามินบีหนึ่ง

ภาพที่ 24 แสดงอาการทางประสาท 3.3 บ้าคลั่ง ในส่วนของชื่อโรค

โรคขาดวิตามินบีหนึ่ง
(Vitamin B1 deficiency)

อาการ

ลูกโคแสดงอาการทางประสาท เช่น เดินวนไปมาข้างเดียว ขดคอเกร็งงอและเกร็งเป็นระยะๆ เดินตัวแข็งๆ ตามองไม่เห็นบริเวณที่เหยียบ สดุดใจยังกินนมและอาหารได้ตามปกติ

สาเหตุ

1. ในอาหารมีวิตามิน B1 น้อยเกินไป
2. อาหารที่มีเชื้อราหรือเนื้อเน่าที่เรียกบางชนิดที่มีสารทำลายวิตามิน B1 (Thiaminase)
3. การเปลี่ยนอาหารให้ลูกโคกินจากน้ำนมเป็นอาหารทนายและอาหารข้นเร็วเกินไป ทำให้ลูกโคผลิตวิตามินบีขึ้นมาไม่เพียงพอต่อความต้องการ
4. สภาพอากาศเปลี่ยนแปลง เช่น ในภาวะอากาศหนาว โคจะมีกรดต้องการวิตามินบี เพิ่มขึ้นประมาณ 20 เปอร์เซ็นต์ จากความต้องการใช้ปกติ

มักพบในลูกโคอายุน้อยกว่า 10 สัปดาห์ เพราะช่วงนี้จุลินทรีย์ในกระเพาะยังไม่สามารถผลิตวิตามินบีหนึ่งได้เอง ความสำคัญของวิตามินบีหนึ่งนั้น จะไปควบคุมการใช้คาร์โบไฮเดรตในขบวนการเมตาบอลิซึมของพวกคาร์โบไฮเดรต โดยเฉพาะในส่วนของระบบประสาทส่วนกลาง ถ้าขาดวิตามินบีหนึ่งจะทำให้เกิดการบวมของเนื้อเยื่อสมองและไปกดทับเซลล์ประสาท ทำให้เกิดอาการในส่วนของเนื้อสมองได้

การรักษา

ควรให้กินวิตามิน B1 (Thiamine hydrochloride) ขนาด 1 กรัม (หลอดละ 100 มิลลิกรัมจำนวน 10 หลอด) ฉีดเข้ากล้ามเนื้อในวันแรกและฉีดซ้ำขนาด 0.5 กรัม (5 หลอด) อีก 2 วัน โดยปกติลูกโคที่ขาดวิตามิน B1 จะหายจากอาการป่วยทันทีเมื่อได้รับยาการฉีด ครั้งแรก

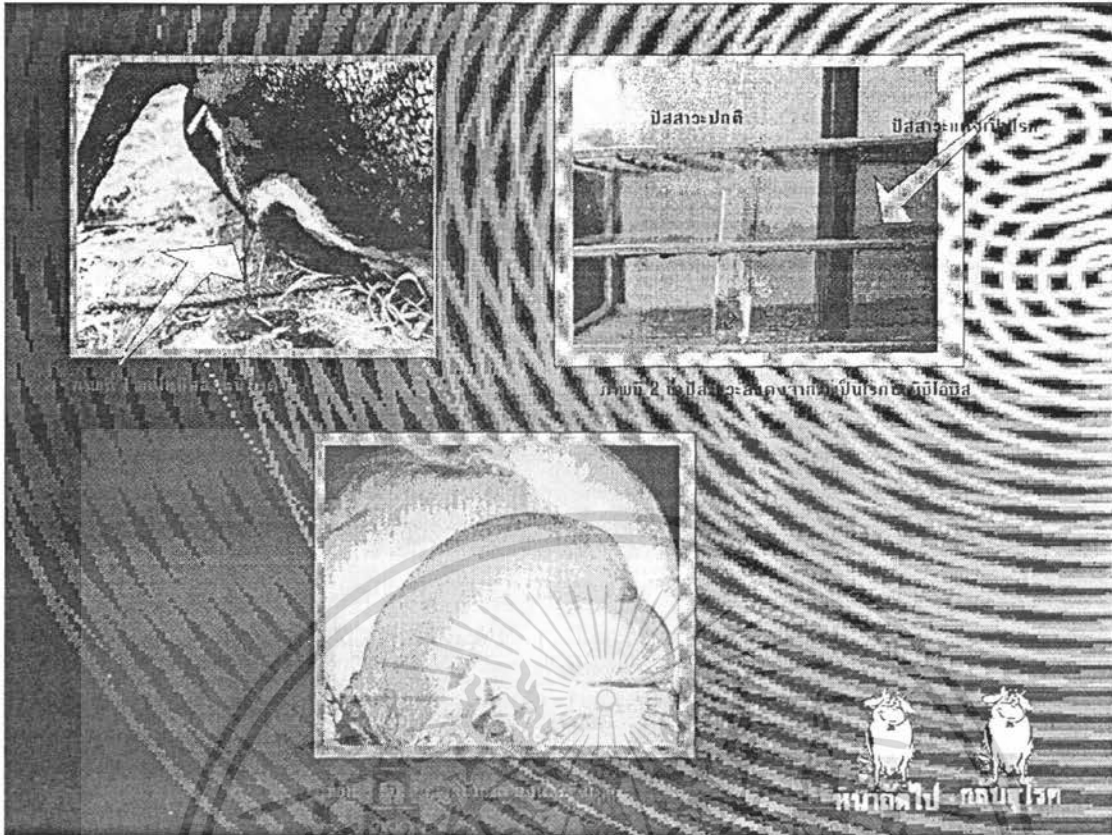
การป้องกัน

ไม่ควรเปลี่ยนอาหารจากน้ำนมไปเป็นอาหารทนาย และอาหารข้นเกินไปในช่วงที่ลูกโคมีอายุน้อย (10 สัปดาห์แรก)

ภาพที่ 25 แสดงอาการทางประสาท 3.3 ในส่วนอาการของโรค

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 26 แสดงอาการทางประสาท 3.3.1 ในส่วนรูปของโรค

อาการทางประสาท
 เจ็บแสบ ตาพร่ามัว หงุดหงิด กระโดด ทุรนทุราย ซึม หรือ ไม้ไธสง้อาต

โรค นริพเพโรไซโตส (Trypanosomosis)

ภาพที่ 27 แสดงเมนูย่อยกลุ่มอาการทางประสาท 3.5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

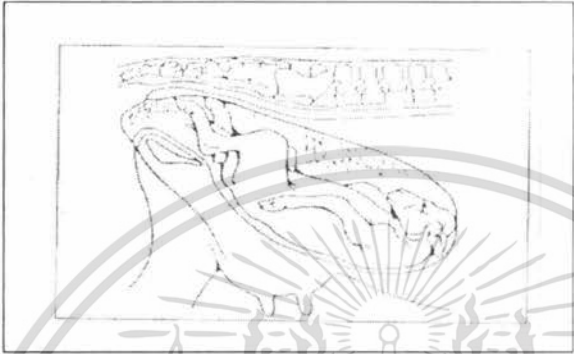

100655

คลอดลูกยาก (Dystocia)

เมื่อแม่โคท้องครบกำหนดคลอดแล้ว และภายใน 6 ชั่วโมงหลังจากแม่โคแสดงอาการใกล้คลอด คือ น้ำนมไหล กระวนกระวาย ผุดลุกขึ้น นอนลง กล้ามเนื้อ บริเวณช่องคลอดท่อนตัว ปัสสาวะบ่อย หรืออาเจียนพุ่งน้ำคร่ำขุ่น แต่ไม่พบขี้นกใดส่วนหนึ่งของลูกโค ออกมาทางปากช่องคลอด หรือออกมาเพียงบางส่วน ควรตามสัตว์แพทย์มาทำการแก้ไข

สาเหตุ

1. ลูกโคมีขนาดใหญ่มากเกินไป
2. โคสาวได้รับการผสมพันธุ์ในขณะที่ยังมีน้ำนมน้อยเกินไป คือ ต่ำกว่า 350 กิโลกรัม โดยเฉพาะพันธุ์ผสมขาว-ดำ ทำให้ในระยะคลอด ขนาดตัวของทารกไม่สามารขยายได้กว้างพอ ที่จะให้ลูกโคคลอดออกมาตามปกติได้
3. ลูกโคอยู่ในสภาพผิดท่าตั้งรูป
4. เกิดการบิดหมุนของมดลูกทำให้ปากช่องคลอดบิด
5. แม่โคแก่ หรือ ผอม ขาดสารอาหาร ทำให้มีแรงเบ่งในระยะคลอด

ภาพที่ 30 แสดงกลุ่มอาการ 4 อาการคลอดลูกยาก

[วิชาสัตวศาสตร์]

[วิชาสัตวศาสตร์]

ทิศทางการผลิต ผลิตภัณฑ์จากเนื้อสัตว์ (เนื้อสัตว์แปรรูป) และผลิตภัณฑ์จากนม (นมผง)

นมโคสด (Raw Milk) และ นมโคที่ผ่านการฆ่าเชื้อ (Sterilized Milk)

สาเหตุ

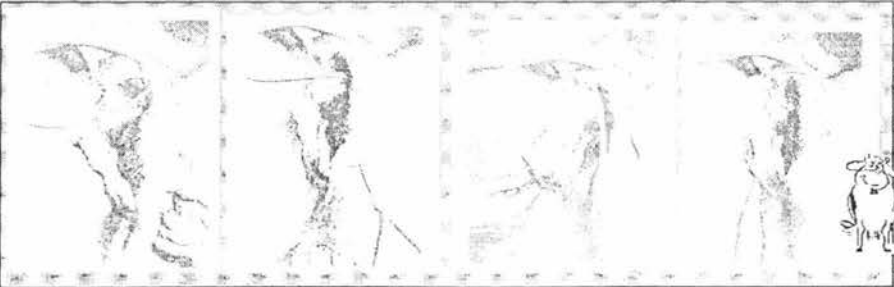

1. มีขนาดใหญ่มากเกินไป
2. แม่โคมีน้ำนมไม่เพียงพอ
3. แม่โคมีน้ำนมไม่เพียงพอ
4. แม่โคมีน้ำนมไม่เพียงพอ
5. แม่โคมีน้ำนมไม่เพียงพอ
6. แม่โคมีน้ำนมไม่เพียงพอ

การแก้ไข

ให้แม่โคพักผ่อนให้เพียงพอ และให้แม่โคกินอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาหารที่มีโปรตีนสูง

5. แม่โคมีน้ำนมไม่เพียงพอ

แสดงการเปลี่ยนแปลงของกล้ามเนื้อหัวใจและหลอดเลือด

ภาพที่ 31 แสดงกลุ่มอาการเด่นชัด 4 มดลูกทะลัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาการผิวหนังที่เป็นโรค จะมีลักษณะเป็นผื่นแดง
ขนร่วง ไม่มีอาการคัน เมื่อแกะจะมีเลือดออกๆไหลซึม

โรค ผื่นแดง (Dermatitis)

ภาพที่ 32 แสดงอาการเมื่อย่อยผิวหนัง 5.1 อาการทางผิวหนัง

**โรคผื่นแดง
(Dermatitis)**

อาการ

ผื่นแดงบริเวณที่เป็นโรค จะมีลักษณะเป็นวงกลมมีขอบสูง ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 3-5 ซม. มีตุ่มตุ่ม มีคันคัน เกิดจากอนุภาคสีเทาขาวบนสะเก็ดอาจมีขนที่หักหรือเป็นต่อ ลักษณะตั้งตรงเรียงตัวในสัปดาห์สอง สัปดาห์อยู่ แต่บางครั้งอาจพบว่ามีบริเวณที่เป็นโรคนี้แบบกระจายทั่วหลอด ทบต ถ้าอาการของโรคยังคงเป็นอยู่ต่อไปจะหาหนามมีลักษณะเป็นขุย สีเหลืองน้ำตาล ได้สะเก็ดซึ่งแห้งแล้ว และเมื่อแกะสะเก็ดออก จะมีเลือดสดๆ ไหลซึมออกมา โรคกลากโกนศีรษะมีมีอาการกับ ขนบ่อขนบริเวณ หัว กอ รอบๆ ตา ตาบล้างตัว บางครั้งอาจลุกลามไปตาบใหญ่ ส่วนท้ายของร่างกาย และขา

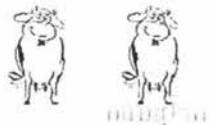
โรคผื่นแดงที่เกิดจากเชื้อรา และพบมากที่สุด คือ โรคกลาก เป็นโรคผื่นแดงที่เกิดจากเชื้อรา จากพวก Dermatophyte มีขบวนการกับส่วนของร่างกายที่มีสารเคอราติน (keratinized tissue) ได้แก่ ผื่นแดง ขน เป็นเส้น ขนยาวๆไปจนถึงหนังรอบกับขมขมออก หรือ อยู่ในที่อับชื้น โรคนี้พบบ่อยในสภาวะที่อากาศมีความชื้นสูง มักเกิดกับลูกโคขนาดเล็กโต

สาเหตุและการติดต่อ

ส่วนใหญ่มักเกิดจากเชื้อรา *Trichophyton verrucosum*, *Trichophyton mentagrophytes* และ *Trichophyton megnini* เชื้อ *T. verrucosum* เป็นเชื้อที่ทำให้เกิดโรคมากที่สุด ติดต่อกัน โดยการสัมผัสกับโคที่เป็นโรค และโรคนี้สามารถติดต่อถึงคนได้

ภาพที่ 1
แสดงอาการของแผลที่ผิวหนังบริเวณต้นขาล้าตัว

ภาพที่ 33 แสดงเมื่อย่อยผิวหนังอาการเด่นชัด 5.1.1 ในส่วนของโรคผิวหนัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฟิวส์เกิดเหง
 ๗
 ๘
 ๙
 ๑๐
 ๑๑
 ๑๒
 ๑๓
 ๑๔
 ๑๕
 ๑๖
 ๑๗
 ๑๘
 ๑๙
 ๒๐
 ๒๑
 ๒๒
 ๒๓
 ๒๔
 ๒๕
 ๒๖
 ๒๗
 ๒๘
 ๒๙
 ๓๐
 ๓๑
 ๓๒
 ๓๓
 ๓๔
 ๓๕
 ๓๖
 ๓๗
 ๓๘
 ๓๙
 ๔๐
 ๔๑
 ๔๒
 ๔๓
 ๔๔
 ๔๕
 ๔๖
 ๔๗
 ๔๘
 ๔๙
 ๕๐
 ๕๑
 ๕๒
 ๕๓
 ๕๔
 ๕๕
 ๕๖
 ๕๗
 ๕๘
 ๕๙
 ๖๐
 ๖๑
 ๖๒
 ๖๓
 ๖๔
 ๖๕
 ๖๖
 ๖๗
 ๖๘
 ๖๙
 ๗๐
 ๗๑
 ๗๒
 ๗๓
 ๗๔
 ๗๕
 ๗๖
 ๗๗
 ๗๘
 ๗๙
 ๘๐
 ๘๑
 ๘๒
 ๘๓
 ๘๔
 ๘๕
 ๘๖
 ๘๗
 ๘๘
 ๘๙
 ๙๐
 ๙๑
 ๙๒
 ๙๓
 ๙๔
 ๙๕
 ๙๖
 ๙๗
 ๙๘
 ๙๙
 ๑๐๐

ฟิวส์เกิดเหง
 ๗
 ๘
 ๙
 ๑๐
 ๑๑
 ๑๒
 ๑๓
 ๑๔
 ๑๕
 ๑๖
 ๑๗
 ๑๘
 ๑๙
 ๒๐
 ๒๑
 ๒๒
 ๒๓
 ๒๔
 ๒๕
 ๒๖
 ๒๗
 ๒๘
 ๒๙
 ๓๐
 ๓๑
 ๓๒
 ๓๓
 ๓๔
 ๓๕
 ๓๖
 ๓๗
 ๓๘
 ๓๙
 ๔๐
 ๔๑
 ๔๒
 ๔๓
 ๔๔
 ๔๕
 ๔๖
 ๔๗
 ๔๘
 ๔๙
 ๕๐
 ๕๑
 ๕๒
 ๕๓
 ๕๔
 ๕๕
 ๕๖
 ๕๗
 ๕๘
 ๕๙
 ๖๐
 ๖๑
 ๖๒
 ๖๓
 ๖๔
 ๖๕
 ๖๖
 ๖๗
 ๖๘
 ๖๙
 ๗๐
 ๗๑
 ๗๒
 ๗๓
 ๗๔
 ๗๕
 ๗๖
 ๗๗
 ๗๘
 ๗๙
 ๘๐
 ๘๑
 ๘๒
 ๘๓
 ๘๔
 ๘๕
 ๘๖
 ๘๗
 ๘๘
 ๘๙
 ๙๐
 ๙๑
 ๙๒
 ๙๓
 ๙๔
 ๙๕
 ๙๖
 ๙๗
 ๙๘
 ๙๙
 ๑๐๐

โรค ไข้หวัด วัณโรค ไตอักเสบ (Bovine virus diarrhoea)

ภาพที่ 34 แสดงเมื่อย่อยฝั้วหนึ่งอาการเด่นชัด5.2 ในส่วนของเชื้อโรค

ฝั้วหนึ่งมีเม็ดตุ่ม : ฝั้วหนึ่งเกิดตุ่มใส

ฝั้วหนึ่งเป็นตุ่มเล็ก ๆ ถ้ามีข หรือขุด ขริวงเรอขยุบ
 ๑๖
 ๑๗
 ๑๘
 ๑๙
 ๒๐
 ๒๑
 ๒๒
 ๒๓
 ๒๔
 ๒๕
 ๒๖
 ๒๗
 ๒๘
 ๒๙
 ๓๐
 ๓๑
 ๓๒
 ๓๓
 ๓๔
 ๓๕
 ๓๖
 ๓๗
 ๓๘
 ๓๙
 ๔๐
 ๔๑
 ๔๒
 ๔๓
 ๔๔
 ๔๕
 ๔๖
 ๔๗
 ๔๘
 ๔๙
 ๕๐
 ๕๑
 ๕๒
 ๕๓
 ๕๔
 ๕๕
 ๕๖
 ๕๗
 ๕๘
 ๕๙
 ๖๐
 ๖๑
 ๖๒
 ๖๓
 ๖๔
 ๖๕
 ๖๖
 ๖๗
 ๖๘
 ๖๙
 ๗๐
 ๗๑
 ๗๒
 ๗๓
 ๗๔
 ๗๕
 ๗๖
 ๗๗
 ๗๘
 ๗๙
 ๘๐
 ๘๑
 ๘๒
 ๘๓
 ๘๔
 ๘๕
 ๘๖
 ๘๗
 ๘๘
 ๘๙
 ๙๐
 ๙๑
 ๙๒
 ๙๓
 ๙๔
 ๙๕
 ๙๖
 ๙๗
 ๙๘
 ๙๙
 ๑๐๐

ตุ่มพอง ถึงบริเวณ ทายนอก และขอบภายในช่องปาก

ภาพที่ 35 แสดงเมื่อย่อยฝั้วหนึ่งอาการเด่นชัด 5.3 ในส่วนของกลุ่มฝั้วหนึ่งเป็นตุ่ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทความ

โรคปากและเท้าเปื่อย : โรคระบาดสัตว์ที่เกษตรกรไทยไม่ควรมองข้าม (จากเวบไซค์กรมปศุสัตว์)

<http://www.dld.go.th/inform/survel/fmd1.html>

เมื่อพูดถึงโรคปากและเท้าเปื่อยเกษตรกรไทยมักเห็นเป็นเรื่องปกติและไม่ให้ความสำคัญและควมสำคัญเท่าที่ควร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสัตว์ป่วยเป็นโรคเหล่านี้ตายหรือล้มตายก็ตายน้อยมากและก็เห็นว่าเป็นโรคที่ไม่ติดคน แต่สำหรับประเทศที่ปลอดจากโรคปากและเท้าเปื่อยเช่นประเทศอังกฤษนั้น ถือเป็นเรื่องใหญ่และสำคัญมาก เพราะได้ทำให้สถานการณ์ความปลอดโรคปากและเท้าเปื่อยบนคาบสมุทรอังกฤษยังคงคงอยู่อย่างมั่นคงมาตลอด ทำให้การส่งออกสินค้าปศุสัตว์ไปยังประเทศอื่นต้องถูกระงับ จึงเกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจอย่างใหญ่หลวง นอกจากนี้ประเทศอังกฤษซึ่งเคยเกิดโรคนี้ครั้งสุดท้ายเมื่อ 20 ปีที่แล้วและไม่เคยดำเนินการฉีดวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยในช่วงระยะเวลาดังกล่าวมาก่อน จึงมีผลทำให้เกิดการระบาดของโรคระบาดและแพร่กระจายไปยังวงกว้างอย่างรวดเร็ว ดังนั้นคงทบทวนโรคระบาด กรมปศุสัตว์ จึงขอเสนอเรื่องโรคปากและเท้าเปื่อย เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องดังนี้

สาเหตุเกิดจากเชื้อไวรัสซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 7 ชนิด แต่ในประเทศไทยพบ 3 ชนิด คือ ชนิดโอ (O) ชนิดเอ (A) ชนิดเอเชียวัน (Asia-1) ซึ่งเชื้อไวรัสแต่ละชนิดจะขึ้นอยู่กับโรคซึ่งกันและกัน ดังนั้นสัตว์ที่อยู่กับเชื้อไวรัสเฉพาะชนิดใดจะสามารถเกิดโรคที่ติดจาก ชนิดเอและเอเชียวันได้

การตรวจวินิจฉัย

การฉีดวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อย ควรฉีดอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง ซึ่งจะสามารถลดโอกาสของการเกิดโรครายในฝูงสัตว์ได้ กรมปศุสัตว์ได้จัดบริการการฉีดวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยโดยไม่คิดมูลค่า ให้แก่เกษตรกรโดยจัดเป็นงานบริการนึ่งหมัก การฉีดวัคซีนขึ้น 2 รอบ ดังนี้
รอบที่ 1 ช่วงเดือนพฤษภาคม - ธันวาคม
รอบที่ 2 ช่วงเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน

ภาพที่ 36 แสดงเมนูย่อยผิวหน้า 5.3.2 ในส่วนของโรคปากและเท้าเปื่อย

การควบคุมและป้องกัน

หน้าที่ 3

ในฝูงที่มีการระบาดของโรคควรแยกตัวป่วยออก เพื่อทำการรักษา ส่วนตัวอื่นๆ อาจป้องกันโดยการใช้ออโตจีนัส วัคซีน (Autogenous Vaccine) ที่เตรียมจากตัวป่วย แต่อาจไม่ได้ผลในการป้องกันเต็มที่ ควรทำการสะอาดคอกสัตว์ อย่างที่มีสิ่งแปลกปลอมของแหลมคม ซึ่งจะขัดขวางผิวหนัง ทำให้เกิดการติดเชื้อได้ง่าย และควรแยกคอกตัวป่วยชนิดต่างๆ กันโดยมีสิ่งกีดขวางหรือ รั้ว ซึ่งอาจนำเชื้อเข้าสู่คอกตัวอื่นได้

การเก็บตัวอย่างเพื่อเตรียมวัคซีนชุด

ตัดเนื้อจากบริเวณที่เกิดโรค ซึ่งไม่มีแผลติดเชื้อแบคทีเรียร่วมด้วย ก่อนการตัดไม่ควรหย่าน้ำเช็ดใดๆ ทั้งสิ้น เพราะจะทำให้ลายเนื้อเยื่อที่มีเชื้อไวรัสอยู่ และจะล้างออกยากเพราะเตรียมเป็นวัคซีน เพื่อตัดชุดออกแล้วจึงหย่าน้ำเช็ดตามปกติ ปริมาณเนื้อชุดที่จำเป็นต่อตัวกว่า 5 กรับ (เตรียมวัคซีนได้ประมาณ 50 ซี.ซี.) นำมาใส่ถุงพลาสติก หรือ ภาชนะที่สะอาด แช่น้ำแข็ง รีบนำส่งห้องปฏิบัติการ

ภาพ แสดงชุดเก็บบริเวณผิวหนังที่ก่อและรอบดวงตา

ภาพที่ 37 แสดงเมนูย่อยผิวหน้า 5.4 ในส่วนของโรคหูด หน้าที่3 การควบคุมและป้องกันโรค

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มอาการเด่นชัด ภาพรวม ตาอักเสบอักเสบแดง ขอบตาเจ็บอักเสบมีโพรง

กระจกตาขุ่น หรือมีสิ่งขุ่น เยื่อตาอักเสบ น้ำตาไหล มีหนองกระจกตา

ตาอักเสบ หรือ ขุ่น มีไข้ ขาแข็ง ทรมาน โลกิดาง

กสิปศุสัตว์หลัก

ภาพที่ 38 แสดงเมนูตาอักเสบ 6 กลุ่มอาการเด่นชัด

โรคตาอักเสบติดเชื้อ หน้าที่ 1

อาการ
 กระจกตาขุ่นหรือมีสิ่งขุ่น เยื่อตาอักเสบ น้ำตาไหล มีหนองกระจกตา กระจกตาขุ่นขาว หรือมีสิ่งขุ่น บางรายมีขี้ตา มีหนองกระจกตา กระจกตาขุ่นหรือมีสิ่งขุ่น ขอบตาอักเสบ มีโพรง

สาเหตุ
 เกิดจากเชื้อแบคทีเรียในรายคล่า ไวรัส มีก ไซลิบอร์นา และไมโครอริโอ (*Moraxella bovis*, *Mima polymorpha* and *Neisseria* spp.) อามีบาสาเหตุจากเชื้อไวรัส หรือ โปรโตซัว หรือ เชื้อราได้

การติดต่อ
 เชื้อว่าเดินฝ่าอากาศ สิ่งแวดล้อมต่างๆ เป็นเหตุให้น้ำตาที่เกิดความระคายเคืองในตาได้ แล้วมีการติดเชื้อมาถึงกระจกตาและแพร่ไปสู่สัตว์อื่นๆ โดยแหล่งต่างๆ

กระจกตาขุ่นใสขาวขุ่น

ภาพที่ 39 แสดงเมนูย่อยตาอักเสบ 6.1 ในส่วนอาการของโรคการควบคุมและป้องกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การตรวจวินิจฉัย หน้าที่ 2

สังเกตจากการแลดูใช้สำลีสะอาดป้ายบริเวณตาที่อักเสบ 1 ส่วนหลอดแก้วนำเชื้อแล้ว นำมาเพาะแยกเชื้อในห้องปฏิบัติการ พร้อมทั้งทดสอบเนื้อกับสารต้านจุลชีพหลายชนิด

การรักษา

1. ทำความสะอาดบริเวณรอบๆตา แล้วล้างด้วยน้ำสะอาด
2. ป้ายตาด้วยยีสี่ผงกลอเบรฟีนิกอล (0.5%) หรือ เทตราไซคลิน (1%) วันละ 2 ครั้ง เข้าเย็น วันตาลดการอักเสบ ในโคบางตัวก็เป็นมากให้ฉีดยาอีอกซีเตตราไซคลินชนิดออกฤทธิ์นานร่วมด้วย

การควบคุมและป้องกัน

1. พยายามกำจัดแหล่งที่มาของบริเวณตา และที่อยู่ตามคอกของโค
2. เมื่อมีโคแสดงอาการตาอักเสบ ให้รักษาโคทั้งหมดไปพร้อมๆกัน จะทำให้โรคสงบลงอย่างรวดเร็ว

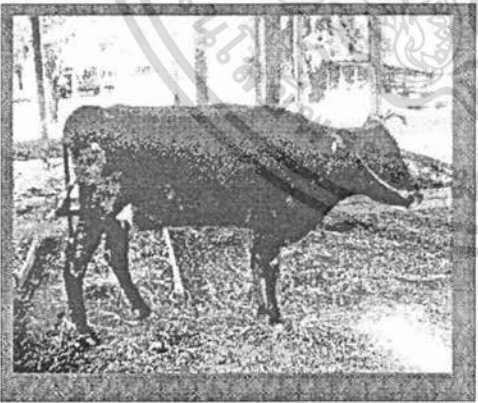
ภาพ ที่ตาอักเสบรุนแรง

ภาพที่ 40 แสดงเมนูย่อยตาอีกเลข 6.1.1 ในส่วนของการควบคุมป้องกัน

การควบคุมและป้องกันโรค หน้าที่ 2

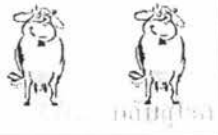
1. กำจัดแหล่งน้ำโรคโดยการให้น้ำผ่านลง แต่มีข้อเสียคือ ขนมีราคาแพงและต้องทำในเชิงกว้าง
2. ฉีดยาบาซิลิน (Samorin) 1 กก เพื่อป้องกันก่อนถึงฤดูฝน และเมื่อหมดฤดูฝน ในขนาด 0.5-1.0 มิลลิกรัม/น้ำหนักตัวสัตว์ 1 กิโลกรัม สามารถป้องกันโรคได้นาน 3-4 เดือน

ภาพที่ 1 โคนมขึ้นกินอาหาร เป็นโรคริพพาโซโม

ภาพที่ 2 เชื้อริพพาโซโมภาคี แพร่ขยายในหน้าเลือดของโค

ภาพที่ 41 แสดงเมนูย่อย 6.2 ตาอีกเลข ขาวขุ่น ในส่วนของการโรค

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กระทรวงสาธารณสุขหรือมีสิทธิระบุ เชื้อจุลินทรีย์ มีลักษณะ น้ำตาไหล บางตัวมีขี้ตา เป็นหนองหรือขี้ตา

โรค ตาอักเสบติดต่อ

ก่อนหน้า

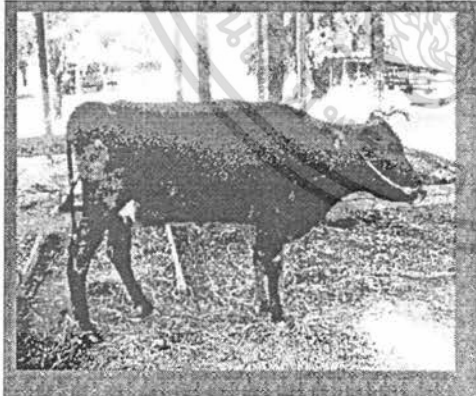

ภาพที่ 42 แสดงเมนูย่อย 6.2.1 ตาอักเสบขาวขุ่น ในส่วนชื่อของโรค

หน้าที่ 2

การควบคุมและป้องกันโรค

1. ทำรีดแมลงนำโรคโดยการใช้น้ำยาฆ่าแมลง แต่มีข้อเสียคือ ยาพิษตกค้างและต้องทำในพื้นที่กว้าง
2. ฉีดยาซาโมรีน (Samorin) 1 มิลลิกรัม เพื่อป้องกันก่อนถึงฤดูฝน และเมื่อพบฤดูฝน ในขนาด 0.5-1.0 มิลลิกรัม/น้ำหนักตัวสัตว์ 1 กิโลกรัม สามารถป้องกันโรคได้นาน 3-4 เดือน

ภาพที่ 1 โคนบินไม่กินอาหาร เป็นโรคทริพาโซโซม

ภาพที่ 2 เชื้อทริพาโซโซม อีส่วนขยายในน้ำเลือดของโค

ภาพที่ 43 แสดงเมนูย่อย 6.2.2 ตาอักเสบ ในส่วนของโรคตาอักเสบหน้า ที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มอาการเดินขี้ด ขาเจ็บ กีบเจ็บ มีแผลเกิดโดย ที่กีบแรก

โปรดคลิกเลือกตามอาการป่วย

- เดิมขาจะแผลง มีการอักเสบของกล้ามเนื้อ บริเวณต้นขาหลังเมื่ออกดดู จะมีเสียงดังกรอบแกรบ
- อาการขาเจ็บ เดิมจะแผลง สิ้นกีบและขอกีบขบวมแดง มีแผลเป็นรูที่มี น้ำสีน้ำตาลไหลออกมา และมีกลิ่นเหม็น
- อาการกีบอักเสบ และตัวหนึ่งบริเวณร่องกีบ ลอกหลุด

ภาพที่ 44 แสดงเมนูย่อย 7 อาการเดินขี้ด ขาเจ็บ กีบเจ็บ

โรคกีบแรก

หน้าที่ 1

สาเหตุของโรคกีบแรกเกิดโดย มีแผลรูที่มีน้ำสีน้ำตาลไหลออกมาบริเวณกีบแรก มักพบในโคทุกอายุ

สาเหตุของโรคกีบแรกเกิดโดย มีแผลรูที่มีน้ำสีน้ำตาลไหลออกมาบริเวณกีบแรก มักพบในโคทุกอายุ

สาเหตุของโรคกีบแรกเกิดโดย มีแผลรูที่มีน้ำสีน้ำตาลไหลออกมาบริเวณกีบแรก มักพบในโคทุกอายุ

สาเหตุของโรคกีบแรกเกิดโดย มีแผลรูที่มีน้ำสีน้ำตาลไหลออกมาบริเวณกีบแรก มักพบในโคทุกอายุ

มีแผลรูที่มีน้ำสีน้ำตาลไหลออกมาบริเวณกีบแรก มักพบในโคทุกอายุ

ภาพที่ 45 แสดงเมนูย่อย 7.2 ขากะแผลง ในส่วนของโรค

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โปรดหลีกเลี่ยงเลือกตามอาการป่วยของโคนม

- บินเนื้ออาหาร มีไข่ อ่อนเพลีย น้ำลายไหล น้ำตาไหล ทอขวน ปากขวน
- เล้าบอักเสบ เล้าบมขิงบวบ
- อาการทางประสาท เดินโยเซ ขนสั้งกิดขวง ขาแข็ง กรามแข็ง
- แท้งลูก -กลอดยาก- รกค้าง- มดลูกทะลัก
- ผิวหนังมีสะเก็ด ผิวหนังแห้ง ผิวหนังมีกิดตุ่ม พุด
- ตาขาวขุ่น ตาขาวอักเสบแดง ขอบตาเริบ อักเสบมีขี้ตา
- ขาเริบ คีบเริบ มีแผลบ็องทีคิมท้ำ

ภาพที่ 49 แสดงเมนูหลัก การออกจากโปรแกรมการวิเคราะห์โรคในโคนม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการดำเนินงาน

โปรแกรมการวิเคราะห์โรคในโคนมนี้ได้นำเสนอเนื้อหาข้อมูลต่างๆ ภายในโปรแกรม เป็นการนำเข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์โรคโดยแบ่งเป็นกลุ่มอาการหลัก อาการเด่นชัด กลุ่มโรคที่คล้ายคลึงกัน ภายในโปรแกรมจะมีการวิเคราะห์โรคดังนี้

กลุ่มที่มีอาการหลักแบ่งออกเป็น 7 หมวดได้แก่

1. กลุ่มอาการซึม เบื่ออาหาร มีไข้ อ่อนเพลีย น้ำลายไหล น้ำตาไหล คอบวม ปากบวม
2. กลุ่มอาการเต้านมอักเสบ เต้านมแข็งบวม
3. กลุ่มอาการทางประสาท เดินโซเซ ชนสิ่งกีดขวาง ขาแข็ง กรามแข็ง
4. กลุ่มอาการแท้งลูก-รกค้าง -คลอดลูกยาก -มดลูกทะลัก
5. กลุ่มอาการผิวหนังมีสะเก็ด ผิวหนังแห้ง ผิวหนังมีเม็ดตุ่ม เป็นหูด
6. กลุ่มอาการตาขาวขุ่น ตาเจ็บอักเสบแดง ขอบตาเจ็บอักเสบ มีขี้ตา
7. กลุ่มอาการขาเจ็บ กีบเจ็บ มีแผลเปื่อยที่กีบเท้า

1. กลุ่มอาการซึม เบื่ออาหาร มีไข้ อ่อนเพลีย น้ำลายไหล น้ำตาไหล คอบวม ปากบวม
แบ่งเป็นกลุ่มอาการ

1.1 ท้องเสีย อุจจาระเหม็น อุจจาระเหลวสีเหลือง อุจจาระเหลวขาวขุ่นเหม็นคาว อุจจาระเหลวใส อุจจาระมีเลือดปน อุจจาระมีเยื่อเมือกปน ขนหยาบกระด้าง

ในกลุ่มนี้จะประกอบไปด้วย 3 อาการเด่นชัดคือ

- 1.1.1 ท้องเสีย อุจจาระเหม็น มีสีเหลือง หรือขาวขุ่น มีเยื่อเมือกปนเลือดเล็กน้อย
ปวดเสียดท้อง

ในกลุ่มนี้จะประกอบไปด้วย 3 โรคที่คาดว่าโคจะป่วยคือ

1. โรค ท้องร่วง (Diarrhea)
2. โรค ท้องร่วงบิดจากเชื้อบิด (Coccidial diarrhea)
3. โรค พยาธิ
 - โรคพยาธิเส้นด้าย (Strongyloidosis)
 - โรคพยาธิไส้เดือน (Ascariosis)
 - โรคพยาธิใบไม้ในกระเพาะ (Paramphistomosis)
 - โรคพยาธิใบไม้ในตับ (Fasciolosis)
 - โรคพยาธิใบไม้ในเลือด (Schistosomosis)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.1.2 ท้องเสีย อุจจาระเหลวใส อุจจาระปนเยื่อเมือก อุจจาระปนเลือดมาก ขนหยาบ กระด้าง

ในกลุ่มนี้จะประกอบไปด้วย 2 โรคที่คาดว่าโคจะป่วยคือ

1. โบวาย ไวรัส ไดอะเรีย (Bovine virus diarrhea, Mucosal disease)
2. โรค พาราทูเบอร์คิวโลสิส (Paratuberculosis)

1.1.3 ท้องเสีย สลัดท้องผูก ถ่ายไม่ออก อุจจาระมีเข้มน มีเลือด ปวดเกร็งท้อง เป็นระยะๆ น้ำหนักลดมาก ขนหยาบกระด้าง

ในกลุ่มนี้จะประกอบไปด้วย 1 โรคที่คาดว่าโคจะป่วยคือ

1. โรคโคกินสิ่งแปลกปลอมเข้าไป (Hardware disease)

1.2 ท้องอืด อุจจาระเหลว หายใจดัง หายใจหอบ หายใจถี่ หัวใจเต้นแรงเร็ว

ไอ จมูกแห้ง น้ำมูกไหล เบื่ออาหาร บัสสาวะมีสีแดง บัสสาวะมีสีเข้มน้ำดำ บัสสาวะมีสีฟางข้าว บัสสาวะกระปรีะปรอย

ในกลุ่มนี้จะประกอบไปด้วย 2 กลุ่มอาการเด่นชัดคือ

1.2.1 ท้องอืด อุจจาระเหลว หายใจเร็ว หายใจหอบ หายใจถี่ หัวใจเต้นแรง จมูกแห้ง ไอ น้ำมูกไหล เบื่ออาหาร

ในกลุ่มนี้จะประกอบไปด้วย 6 โรคที่คาดว่าโคจะป่วยคือ

1. โรค แอนแทรกซ์
2. โรคแอทีโตซิส
3. โรคท้องอืด
4. โรคปอดบวม
5. โรคคีโตซิส
6. โรค วัณโรค

1.2.2 ท้องอืด บัสสาวะสีเข้มน้ำดำ บัสสาวะสีแดง บัสสาวะสีฟางข้าว บัสสาวะกระปรีะ ปรอย หายใจหอบ เติบโตช้า จมูกแห้ง เบื่ออาหาร

ในกลุ่มนี้จะประกอบไปด้วย 4 โรคที่คาดว่าโคจะป่วยคือ

1. โรค บามีซีโอซิส
2. โรค อะนาพลาสโมซิส
3. โรค เลปโตสไปไรซิส
4. โรค ไข้น้ำนม

1.3 คอบวม อูจจาระสีคล้ำ หายใจเสียงดัง คอบวม น้ำมูกไหล กล้ามเนื้อสั่น ปวดเสียดท้อง

ในกลุ่มนี้จะประกอบไปด้วย 2 กลุ่มอาการเด่นชัดคือ

1. โรค ไอ บี อาร์ (Infectious Bovine Rhinotracheitis)
2. โรคใช้สามวัน
3. โรคคอบวม

1.4 ปากบวม มีเลือดคั่งบริเวณปาก น้ำหนักลด น้ำลายไหล

ในกลุ่มนี้จะประกอบไปด้วย 1 กลุ่มอาการเด่นชัดคือ

1. โรค บลูทังจ์

2. กลุ่มอาการเต้านมอักเสบ เต้านมแข็งบวม

2.1 ในกลุ่มอาการหลักนี้มีอยู่ โรคเดียวคือ

1. โรคเต้านมอักเสบ

3. กลุ่มอาการกลุ่มอาการทางประสาท เดินโซเซ ชนสิ่งกีดขวาง ขาแข็ง กรามแข็ง

ในกลุ่มนี้จะประกอบไปด้วย 5 อาการเด่นชัดคือ

3.1 อาการทางประสาท เดินขาหลังอ่อน ไม่มีแรง ชนคอก

ในกลุ่มนี้จะประกอบไปด้วย 4 โรคที่คาดว่าโคจะป่วยคือ

1. โรคมวงคล่อเทียม (Melioidosis)
2. โรควัณโรค (Tuberculosis)
3. โรค ไอ บี อาร์ (Infectious Bovine Rhinotracheitis)

3.2 อาการทางประสาท ท้องอืดและตายกระทันหัน

ในกลุ่มนี้จะประกอบไปด้วย 2โรคที่คาดว่าโคจะป่วยคือ

1. โรคพิษสุนัขบ้าเทียม
2. โรค คีโตซิส

3.3 อาการทางประสาท ตื่นเต้น ร้อง หาว วิ่งชนคนหรือ สิ่งกีดขวาง ล้มลงนอนชัก
ในกลุ่มนี้จะประกอบไปด้วย 1 โรคที่คาดว่าโคจะป่วยคือ

1. โรคพิษสุนัขบ้า

3.4 อาการทางประสาท เดินโซเซ ชัก คอแข็งนบิด บ้าคลั่ง ชนคนชนโคด้วยกัน
ในกลุ่มนี้จะประกอบไปด้วย 2 โรคที่คาดว่าโคจะป่วยคือ

1. โรค บาบีไอซิส
2. โรคขาดวิตามินบีหนึ่ง (Vitamin B1 deficiency)

3.5 อาการทางประสาท เดินวน ตื่นตระหนก กระโดด ดูร้าย ซึม เป็นอัมพาต
ในกลุ่มนี้จะประกอบไปด้วย 1 โรคที่คาดว่าโคจะป่วยคือ

1. ทริพพาโนโซโมซิส

4. อาการหลัก แท้งลูก-รกค้าง –คลอดลูกยาก -มดลูกทะลัก

ในกลุ่มนี้จะประกอบไปด้วย 4 กลุ่มของโรคคือ

1. กลุ่มแท้งลูก
2. กลุ่มรกค้าง (Retention of Placenta)
3. กลุ่มคลอดลูกยาก (Dystocia)
4. กลุ่ม มดลูกทะลัก

5. อาการหลัก กลุ่มอาการผิวหนังมีสะเก็ด ผิวหนังแห้ง ผิวหนังมีเม็ดตุ่ม เป็นหูด

ในกลุ่มนี้จะประกอบไปด้วย 4 อาการเด่นชัดคือ

5.1 กลุ่มอาการที่มีผิวหนังเป็นสะเก็ด สีขาวหนาขึ้นมีลักษณะเป็นขุย เกะสะเก็ดออกจะมีเลือดสดๆไหลซึมออกมา

ในกลุ่มนี้จะประกอบไปด้วย 1 โรคที่คาดว่าโคจะป่วยคือ

1. โรค ผิวหนัง

5.2 กลุ่มอาการที่มีผิวหนังเป็นสะเก็ดแห้ง เกิดที่บริเวณการลอกหลุดของผิวหนัง

ในกลุ่มนี้จะประกอบไปด้วย 1 โรคที่คาดว่าโคจะป่วยคือ

1. โรค โบวาย ไวรัส ไดอะเรีย

5.3 กลุ่มอาการที่มีผิวหนังเป็นเม็ดตุ่ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3.1 ผิวหนังเป็นตุ่มเล็กๆ ถ้าบีบหรือ ขูดบริเวณรอยนูนตุ่มนี้ จะพบของเหลว คล้ายหนองชั้นสีขาว

ในกลุ่มนี้จะประกอบไปด้วย 1 โรคที่คาดว่าโคจะป่วยคือ

1. โรค ไรซีเรื้อนขุมขน

5.3.2 ผิวหนังเกิดตุ่มพอง บริเวณโคนหาง รอบก้น ผิวหนังบริเวณนั้นหยาบ พบ ตุ่มพองภายในช่องปากและบริเวณช่องกีบ ไรกีบ

ในกลุ่มนี้จะประกอบไปด้วย 1 โรคที่คาดว่าโคจะป่วยคือ

1. โรคไรซีเรื้อน ชนิดโคริออนติก
2. โรคปากและเท้าเปื่อย

5.4 หูด

5.4.1 ตอนแรกหูดจะมีขนาดเล็ก ผิวเรียบ จากนั้นจะหลุดร่วง เม็ดหยาบแห้ง

ในกลุ่มนี้จะประกอบไปด้วย 1 โรคที่คาดว่าโคจะป่วยคือ

1. โรค หูด (Wart)

6. กลุ่มอาการหลัก กลุ่มอาการตาขาวขุ่น ตาเจ็บอักเสบแดง ขอบตาเจ็บอักเสบ มีขี้ตา

ในกลุ่มนี้จะประกอบไปด้วย 2 อาการเด่นชัดคือ

6.1 กระจกตาขาวขุ่น หรือมีสีชมพู เยื่อขุมตามีสีแดง น้ำตาไหล มีหนองเกรอะกรัง

ในกลุ่มนี้จะประกอบไปด้วย 1 โรคที่คาดว่าโคจะป่วยคือ

1. โรคตาอักเสบติดต่อก (Infectious keratoconjunctivitis)

6.2 ตาอักเสบหรือขาวขุ่น มีไข้ ขาแข็ง คอบิด โลหิตจาง

ในกลุ่มนี้จะประกอบไปด้วย 1 โรคที่คาดว่าโคจะป่วยคือ

1. โรค ทริพพาโนโอซิส

7. กลุ่มอาการหลัก กลุ่มอาการขาเจ็บ กีบเจ็บ มีแผลเปื่อยที่กีบเท้า

ในกลุ่มนี้จะประกอบไปด้วย 3 อาการเด่นชัดคือ

7.1 เดินขากะเผลก มีการอักเสบของกล้ามเนื้อ บริเวณต้นขาหลัง เมื่อกดดูมีเสียงดังกรอบแกรบ

ในกลุ่มนี้จะประกอบไปด้วย 1 โรคที่คาดว่าโคจะป่วยคือ

1. โรค แบล็คเลก หรือโรคไข้ขา(Blackleg)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.2 มีอาการขาเจ็บ เดินกะเผลก สันกีบ และชอกกีบบวมแดง มีแผลเป็นรูที่มีน้ำสีดำคัล้าไหล ออกมามีกลิ่นเหม็น

ในกลุ่มนี้จะประกอบไปด้วย 1 โรคที่คาดว่าโคจะป่วยคือ

1. โรคกีบเน่า (Infectious foot rot)

7.3 กีบอักเสบ และผิวหนัง บริเวณร่องกีบ ลอกหลุด และเกิดการลอกหลุดของเยื่อเมือกในปาก

ในกลุ่มนี้จะประกอบไปด้วย 3 โรคที่คาดว่าโคจะป่วยคือ

1. โบวาย ไวรัส ไดอะเรีย
2. โรคบลูทังจ์
3. โรค ปากและเท้าเปื่อย

อาการต่างๆของโรคในโคนม

1. โรค แบลคเลก (Blackleg)

อาการ โคจะซึม เดินขากะเผลกข้างเดียว หรือทั้งสองข้าง มีไข้สูง 105-107 องศาฟาเรนไฮด์ หยุดเคี้ยวเคี้ยว หายใจเร็ว เกิดการบวมของกล้ามเนื้อบริเวณสะโพก โคนขาหลัง ไหล่ หน้าอกคอ หรือลิ้น เมื่อกดบริเวณที่บวมจะได้ยินเสียงดังกรอบแกรบ เพราะมีฟองอากาศแทรกอยู่ภายใน และโคจะแสดงอาการเจ็บปวด ผิวหนังบริเวณนี้จะมีแดงคัล้า ร้อน ต่อมาจะเย็นลง ผิวหนังจะแห้งดำ และโคไม่แสดงอาการเจ็บปวด โคนบางตัวจะล้มตัวลงนอนกล้ามเนื้ออ่อนล้า ซีพจรเต้นเร็ว เยื่อเมือกมีเลือดคั่ง ปวดเสียดท้องอุณหภูมิต่ำกว่าปกติ และตายภายใน 12-48 ชั่วโมง เมื่อเปิดผ่าบริเวณที่บวมจะพบของเหลวสีดำคัล้ามีกลิ่นเหม็น มีฟองอากาศอยู่ภายใน กล้ามเนื้อ และกล้ามเนื้อบริเวณรอบๆมีสีดำและแดง

2. โรคแอนแทรกซ์ (Anthrax)

อาการ โคจะตายอย่างเฉียบพลันภายในเวลา 1-2 ชั่วโมง แต่ถ้าเป็นแบบรุนแรงจะตายภายใน 1-2 วัน สัตว์จะอาการซึม หายใจถี่ หัวใจเต้นเร็ว ไข้สูงประมาณ 107 องศาฟาเรนไฮด์ เยื่อชุ่มต่างๆมีเลือดคั่ง หรือมีจุดเลือดออก กล้ามเนื้ออ่อนล้า บวมน้ำตามลำตัว น้ำนมลดอย่างรวดเร็ว และอาจมีเลือดปนหรือมีสีเหลืองเข้มท้องอืด และตายในที่สุด เมื่อสัตว์ตายจะมีสีดำคัล้าไหลออกตามทวารต่างๆ เช่น จมูก ปาก ทวารหนัก หรือแม้แต่ขุมขน ซาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สัตว์จะขึ้นอืดเร็ว ไม่แข็งตัว ถ้าทำการเปิดผ่าซาก จะพบเลือดออกตามอวัยวะต่างๆ พบของเหลวสีน้ำตาลเลือด ภายในช่องอก และช่องท้อง ถ้าได้ชักเสปรุนแรง มีเลือดออก เลือดไม่แข็งตัว และม้ามขยายใหญ่เห็นได้ชัดเจน ซึ่งเป็นลักษณะสำคัญของโรคนี้ ในคนที่ทำการผ่าซาก หรือบริโภคเนื้อสัตว์ป่วยด้วยโรคนี้ แบบสุกๆดิบๆ จะพบแผลหลุมตามนิ้วมือ แขน หรือ ช่องปาก และมีอาการเจ็บปวดในช่องท้อง โรคนี้จะทำให้คนตายได้

3. โรคหูด (Wart)

อาการ เกิดเป็นเม็ดหูดหลังการติดเชื้อ 4-6 สัปดาห์ ในลูกสัตว์จะเกิดบริเวณหัว รอบตา คอ และไหล่ ส่วนหูดบริเวณเต้านมและหัวนมจะพบในโคใหญ่ และอาจพบได้บริเวณอวัยวะสืบพันธุ์เพศผู้และเพศเมีย ในระยะแรกหูดจะมีขนาดเล็ก ผิวเรียบ ขนจะหลุดร่วง และอาจกลายเป็นเม็ดหยาบแห้ง หรือ เป็นก้อนคล้ายดอกกะหล่ำอยู่รวมกันเป็นก้อนเดียว หรือหลายก้อน โดยปกติเม็ดหูดจะเกิดอยู่นาน 4-6 เดือน

4. โรคพิษสุนัขบ้าเทียม (Pseudorabies)

อาการ โคที่ติดเชื้อจะแสดงอาการคันอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณที่เชื่อมผ่านผิวหนัง หรือในบางรายอาจไม่แสดงคันให้เห็นแต่อาจเกิดอาการทางประสาท คือ ท้องอืดและตายกระทันหัน โคที่มีอาการคันจะพยายามกัด เลีย หรือถูบริเวณที่ คันอย่างมาก จนอาจเกิดเป็นแผลได้ โคจะตายหลังมีอาการคันเกิดขึ้น 1-3 วัน ช่วงระยะเวลาของการป่วยจะยาวนานเพียงใดขึ้นอยู่กับ ตำแหน่งที่มีอาการคันอยู่ห่างจากสมองมากน้อยเพียงใด เช่นถ้ามีอาการคันบริเวณส่วนหัวสัตว์ จะตายเร็วกว่าอาการคันที่ส่วนท้ายของลำตัว โคจะมีอุณหภูมิร่างกายสูง 106-107 องศาฟาเรนไฮต์ น้ำลายไหล ในโคนมน้ำนมลดลงมาก สัตว์แสดงอาการตื่นเต้น กระวนกระวาย กระตือรือร้น แสดงอาการดุร้ายวิ่งวนด้านใดด้านหนึ่ง ล้มลงนอน ท้องอืด และมักจะตายในที่สุด

5. โรคพิษสุนัขบ้า (Rabies)

อาการ โคที่ได้รับเชื้อจะแสดงอาการภายใน 14-90 วันหรือ อาจนานกว่านี้ โดยเฉลี่ยประมาณ 21 วัน อาการของโคแต่ละตัวอาจแตกต่างกันแบ่งออกเป็น 2 แบบคือ

แบบซึม โคจะแสดงอาการในระยะตื่นตื่นสั้นมากจนสังเกตไม่เห็น อาการจะเข้าระยะอัมพาต อย่างรวดเร็ว มีน้ำลายไหลมาก กล้ามเนื้อขา ไม่สัมพันธ์กัน ล้มลงนอน ชักหายใจไม่ออกและตายในที่สุด

แบบดุร้าย โคจะแสดงอาการเบื่ออาหาร อุบนิสเสียเปลี่ยนไป บางตัวชอบกินดิน หิน เป็นต้น ในโครีดนม น้ำนมจะลดลง แสดงอาการตื่นตื่น ร้อง หาว ดุร้าย วิ่งชนคน ชนคอก แสดงอาการลื่นน้ำลายลำบาก มีน้ำลายไหลมาก แสดงอาการไวต่อแสงและเสียงเป็นอย่างมาก เมื่อโรคดำเนินต่อไปถึงขั้นสมองอักเสบ สัตว์จะแสดงอาการ อัมพาต ล้มลงนอน ชักและตายในที่สุด ซึ่งอยู่ระหว่าง 2-7 วันตั้งแต่เริ่มแสดงอาการ

6. โรค布鲁เซลโลซิส (Brucellosis)

อาการ แมโคจะแท้งลูก ในระยะตั้งท้องได้ 5-8 เดือน จะมีรกค้างและมดลูกอักเสบตามมาเสมอ การแท้งมักเกิดขึ้นในการตั้งท้องแรกเท่านั้น หลังจากนั้นอาจไม่แท้ง แต่จะเป็นตัวอมโรคแพร่ไปยังโคตัวอื่นๆ ได้ หรือลูกโคที่คลอดออกมาจะอ่อนแอไม่แข็งแรงหรือ อาจเป็นหมัน การผสมติดในฝูงต่ำ โคเพศผู้ลูกอั้นจะบวมโตข้างใดข้างหนึ่ง และเป็นหมัน อาจจะมีข้ออักเสบ ร่วมด้วย

7. โรคผิวหนัง (Dermatitis)

อาการ ผิวหนังบริเวณที่เป็นโรค จะมีลักษณะเป็นวงกลม มีขอบสูงขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 3-5 เซนติเมตร มีแผ่นสะเก็ดจำนวนมากมีสีเทาขาว บนสะเก็ดอาจมีขนที่หักเหลือเป็นต่อ ลักษณะตั้งตรงเรียงตัวไม่สม่ำเสมอ ติดอยู่เสมอ แต่บางครั้งอาจพบว่าบริเวณที่เป็นโรคนั้นขนจะร่วงหลุดหมด ถ้าอาการของโรคยังคงเป็นอยู่ต่อไปสะเก็ดจะหนาขึ้นมีลักษณะเป็นขุยสีเหลืองน้ำตาล ได้สะเก็ดมีของเหลว และเมื่อสะเก็ดออกจะมีเลือดสดๆไหลซึมออกมา โรคกลางโคมักไม่มีอาการคัน พบบ่อยบริเวณ หัว คอ รอบๆตา ตามลำตัว

8. โรค ท้องร่วง (Diarrhea)

อาการ จำแนกออกตามสาเหตุดังนี้

1. โคไลแบซิลโลซิส (Colibacillosis) เกิดจากเชื้อ อีโคไล เป็นกับลูกโคอายุต่ำกว่า 2 สัปดาห์ มีอาการรุนแรงและอัตราการตายสูง ส่วนใหญ่เกิดกับลูกโคตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 วัน โดยทั่วไปลูกโคจะแสดงอาการทันทีด้วยการถ่ายอุจจาระเป็นน้ำ มีสีเหลืองปนขาวหรือขาว มีเลือดปน กลิ่นเหม็น ซึม มีไข้ ไม่กินอาหาร มีอาการขาดน้ำ อ่อนเพลีย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- เข้าตาเล็ก ขนหยาบกระด้าง ก้าวเดินไม่ออก อาจมีอาการปวดท้องหรืออาการทางประสาทร่วมด้วย ถ้าไม่รักษา หรือเกิดร่วมกับไวรัส จะทำให้ลูกโคตาย ภายใน 1-3 วัน
2. ซัลโมเนลโลซิส (Salmonellosis) เกิดจากเชื้อซัลโมเนลล่า เป็นกับโคอายุ 2 สัปดาห์ขึ้นไป อาการแบบรุนแรง มักพบในลูกโค อายุ 2-6 สัปดาห์ สำหรับลูกโคอายุ 2 สัปดาห์ มักจะแสดงโลหิตเป็นพิษ อาการทั่วไป คือ ถ่ายเหลว มีเลือดปนออกมา มีกลิ่นเหม็น มีเยื่อเมือกหรือ มูก ร่างกายขาดน้ำและชুবวมอย่างรวดเร็ว บางครั้งมีอาการปวดท้องกระวนกระวายกระหายน้ำร่วมด้วย โคอาจตายภายใน 6-36 ชั่วโมง และบางครั้งอาจตายภายใน 2-5 วัน หลังแสดงอาการ โคที่กำลังให้นม น้านมจะลดลงหรือหยุดเลย โคที่ท้องจะแข็ง อาการแบบไม่รุนแรง มักเป็นกับโคที่มีอายุ 6 สัปดาห์ขึ้นไป โดยมีอาการเบื่ออาหาร ไข้สูงๆต่ำๆ น้ำหนักลด ชุบผอม เชื่องซึม เลี้ยงไม่โต ขนหยาบกระด้าง ท้องป่อง ท้องเสีย อาจมีเลือดมูกปน ร่างกายขาดน้ำ และผอมลงเรื่อยๆ
 3. คลอสตริเดียม เอนเทอโรท็อกซีเมีย (Clostridial enterotoxaemia) เกิดจากพิษของเชื้อคลอสตริเดียม เพอฟรีนเจน ทำให้เกิดลำไส้อักเสบ อย่างรุนแรง หรือเกิดเนื้อตายที่ลำไส้ อาการที่พบคือ ท้องเสีย อาจมีมูกเลือดปน ปวดท้องอย่างรุนแรง น้ำลายไหล เดินโซเซงุ่มง่าม มึนงง บางครั้งมีอาการทางประสาท ในรายที่เป็นอย่างเฉียบพลัน สัตว์จะตายภายใน 2-3 ชั่วโมง โดยไม่แสดงอาการ
 4. อาการที่เกิดจากเชื้อรา ส่วนใหญ่เกิดกับโคโต เนื่องจากกินอาหาร ที่มีเชื้อราปนเปื้อนหรือกินยาปฏิชีวนะเป็นเวลานาน ทำให้เกิดทางเดินอาหารอักเสบ อาการท้องเสียมักเป็นแบบเรื้อรัง อุจจาระมีสีเหลืองหรือสีคล้ำ สัตว์มีอาการซึม เบื่ออาหาร ชุบผอม ถ้าเกิดจากอะฟลาท็อกซิน จะมีอาการดีซ่าน ร่วมด้วย
 5. อาการที่เกิดจากเชื้อไวรัส มักเป็นกับลูกโคอายุ 1-21 วัน แต่พบมากที่สุด ในลูกโคอายุ 5-10 วัน มีอาการถ่ายเป็นน้ำ อุจจาระมีสีเหลืองซีด หรือสีเทา มีมูกปน บางตัวมีเนื้ออุจจาระออกมามาก มีสีเขียวคล้ำหรือน้ำตาลอ่อน ลูกโคจะมีอาการเชื่องซึม มีไข้เบื่ออาหาร ถ้าการสุขาภิบาลไม่ดี อาการจะรุนแรงมากขึ้น อาการขาดน้ำอย่างรุนแรงและชুবวม อาจเกิดขึ้นภายใน 48 ชั่วโมง และมีการติดต่อกันระหว่างลูกโคอย่างรวดเร็ว
 6. อาการที่เกิดจากอาหารไม่ย่อย มักเป็นกับลูกโคอายุไม่เกิน 2 เดือน มีอาการท้องร่วง ซึม อ่อนเพลีย ชุบผอม ท้องป่อง ไม่ค่อยเคลื่อนไหว ถ้าพลิกตัวไปมาจะได้ยินเสียงกอนนวมกึ่งอยู่ภายในกระเพาะ อุจจาระมีสีเหลืองซีด บางครั้งมีสีคล้ำ อาจมีเลือด

ออกมาด้วย ถ้ามีเชื้อแบคทีเรียแทรก อุจจาระจะมีสีขาวหรือสีเหลืองขาว ถ้าเป็นแบบเรื้อรัง ลูกโคจะซบผอมลงเรื่อยๆ แคระแกร็น มีท้องร่วงเรื้อรัง

7. อาการจากพิษของสารเคมี เป็นกับโคได้ทุกอายุ อาการที่พบทั่วไป คือ ท้องเสียอย่างรุนแรง มีเลือดหรือ มูกปน บางครั้งมีกลิ่นเหม็น ปวดท้อง อาจมีอาการขาดน้ำ หรืออาการทางประสาท เช่น ชัก กล้ามเนื้อสั่น โคอาจตายภายใน 4-8 ชั่วโมง

9. โรคคอบวม หรือ เฮโมราจิกเซฟติซีเมีย (Haemorrhagic septicemia)

อาการ สัตว์ที่เป็นโรคแบบเฉียบพลัน จะมีอาการซึม ไข้สูง 104-107 องศาฟาเรนไฮต์ น้ำลายไหล และตายภายในเวลาอันรวดเร็วไม่เกิน 24 ชั่วโมง แต่ถ้าเป็นแบบเรื้อรังจะสังเกตเห็นอาการทางระบบหายใจ คือ อ้าปากหายใจ หายใจหอบลึก ยืดคอไปข้างหน้า หายใจมีเสียงดัง ลิ้นบวมจุกปาก หน้า คอ หรือบริเวณหน้าอกจะบวมแข็งต่อมาจะมีอาการเสียดท้อง ท้องอืด อุจจาระมีมูกเลือดปน สัตว์จะตายภายใน 2-3 วัน เมื่อเปิดผ่าซากสัตว์ จะพบสารลักษณะคล้ายวุ้นแทรกอยู่ระหว่างผิวหนังและกล้ามเนื้อตรงบริเวณที่บวม มีจุดเลือดออกที่ต่อมน้ำเหลือง และหัวใจ ปอดมีเลือดคั่ง หรือถ้าเป็นแบบเรื้อรังจะพบเยื่อหุ้มปอดหนาตัวขึ้น เนื้อปอดแข็ง ภายในหลอดลมมีของเหลวปนฟองอากาศ ตับคั่งเลือดบวม ขยายใหญ่ ถ้าใส่อีกเสบต่อมน้ำเหลืองบวม

10. โรคกิบเนา (Infectious foot rot)

อาการ โคจะแสดงอาการเจ็บขา เดินกะเผลก สันกิบและซอกกิบบวมแดง มีแผลรูที่มีน้ำสีคล้ำไหลออกมากลื่นเหม็นมาก มักพบในโคทุกอายุ แต่จะพบมากในโคที่มีอายุ แม่โคที่กำลังให้นม น้ำนมจะลดลงกว่าปกติ

11. โรค ตาอักเสบติดต่อ (Infectious keratoconjunctivitis)

อาการ โคจะแสดงอาการน้ำตาไหล เยื่อชุ่มตามีสีแดง กระจกตาขาวขุ่น หรือมีสีชมพู บางตัวมีขี้ตา มีหนองเกรอะกรัง โคนางตัวที่ตาอักเสบนานๆ อาจทำให้เกิดตาบอดตามมา

12. โรค เลปโตสไปโรซิส (Leptospirosis)

- อาการ
1. มีไข้และเกิดภาวะโลหิตเป็นพิษ ซึ่งทำให้โคตั้งท้องแท้งได้
 2. มีจุดเลือดออกตามเยื่อเมือกต่างๆ
 3. ในลูกสัตว์อาจมีการชีดตามเยื่อเมือกและมีอาการดีซ่าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. มีอาการทางระบบไต เช่นไตอักเสบ ปัสสาวะออกมาเป็นสีแดง
5. เกิดเต้านมอักเสบ

13. โรคเต้านมอักเสบ (Mastitis)

อาการ แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ เต้านมอักเสบแบบแสดงอาการ จะมีการเปลี่ยนแปลงลักษณะของเต้านมและน้ำนม

- 1.1 เต้านมอักเสบชนิดรุนแรง เต้านมอักเสบชนิดนี้แม่โคจะแสดงอาการ มีไข้ เบื่ออาหาร หายใจหอบ ท้องเสีย
- 1.2 เต้านมอักเสบชนิดไม่รุนแรง แม่โคจะกินอาหารได้ตามปกติ มีไข้เล็กน้อย
- 1.3 เต้านมอักเสบชนิดเรื้อรัง เต้านมชนิดนี้จะพบการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อย หรืออาจจะพบก้อนแข็งๆอยู่ที่เต้านม

ส่วนเต้านมลักษณะที่สองคือ เต้านมอักเสบแบบไม่แสดงอาการ ไม่มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะของเต้านม และน้ำนมให้เห็น แต่สามารถตรวจสอบด้วย CMT

14. โรค มงคล่อเทียม (Melioidosis)

อาการ โคที่เป็นแบบเรื้อรัง ร่างกายจะซูบผอม มีไข้ หายใจหอบ น้ำมูกไหล น้ำลายไหล จะแสดงอาการอยู่นาน 2-3 เดือน แล้วก็ตาย โคบางตัวแสดงอาการทางประสาท เช่น เดินขาหลังอ่อนไม่มีแรง ชนคอก เป็นต้น ในโคตัวผู้อาจพบลูกอัตรหะบวมโตข้างใดข้างหนึ่งเสมอ เนื่องจากมีหนองแทรกอยู่ระหว่างลูกอัตรหะและหนังหุ้มอัตรหะ ในโคนมเชื้อตัวนี้จะทำให้เกิดโรคเต้านมอักเสบ น้ำนมที่ได้จะเป็นน้ำสีใส มีสีเขียว

15. โรคขาดวิตามินบีหนึ่ง(Vitamin B1 deficiency)

อาการ ลูกโคแสดงอาการทางประสาท เช่นเดินวนไปมาข้างเดียว ชกคอกเหยียดแขนง และเกร็งเป็นระยะๆ เดินตัวแข็งๆ ตามองไม่เห็นชั่วคราว แต่ลูกโคยังกินนมและอาหารได้ตามปกติ

16. โรคมดลูกอักเสบ

อาการ โคที่เป็นมดลูกอักเสบจะมีไข้ ซึม อวัยวะเพศบวม มีช่องเหลวหรือหนองปน มีกลิ่นเหม็นไหลออกมาจากช่องคลอด กินอาหารน้อย ปวดบ่ง ปัสสาวะกะปริดกะปรอย และน้ำ

นมลด ในรายที่เป็นรุนแรงจะมีอาการหนาวสั่น ชนลุกชัน ไม่กินอาหาร ไข้สูงซีพจรเต้นเร็ว เสียดท้อง โคจะตายภายใน 2-5 วัน เนื่องจากโลหิตเป็นพิษ และในรายที่เป็นเรื้อรัง จะมีหนองในมดลูก หนองมีลักษณะขุ่นขาว หรือสีแดงคล้ำหรือสีเทาออกมาเป็นครั้งคราว มีกลิ่นเหม็นบริเวณโคนหาง ก้น โคนขาหลังจะเปื่อยและ โคจะซุบผอม ส่วนในรายที่ไม่รุนแรงสัตว์จะไม่แสดงอาการผิดปกติ จนกว่า จะเป็นสัตว์จึงจะพบเมื่อกวางขุน มีกลิ่นเหม็นไหลออกมาหรือโคอาจไม่เป็นสัตว์เลย

17. โรค พาราทูเบอร์คิวโลซิส (Paratuberculosis)

อาการ โคแสดงอาการป่วย ช่วงอายุ 3-6 ปี สัตว์จะผอม ท้องเสียอย่างรุนแรง กินน้ำบ่อย น้ำหนักลด เมื่อสัตว์อยู่ในภาวะความเครียด เช่นการขนย้ายสัตว์ การคลอดลูก สัตว์จะมีอาการรุนแรงมากขึ้น ในที่สุดจะขาดน้ำอย่างรุนแรง และตายได้ ในโคนมน้ำนมจะลด

18. โรคปอดบวม (Pneumonia)

อาการ ส่วนใหญ่จะมีไข้ 103-107 องศาฟาเรนไฮต์ ซึม เบื่ออาหาร น้ำมูกไหล ไอ หายใจเร็ว และถี่ มีอาการหอบ หรือ หายใจลำบาก หายใจมีเสียงดัง กระวนกระวาย จมูกแห้ง น้ำลายไหล น้ำตาไหล ฟังบริเวณปอดจะได้ยินเสียงหายใจและเสียงปอดผิดปกติ บางครั้งพบมีน้ำมูกใส ในระยะแรกต่อมาจะชันเหนียว บางทีมีกลิ่นเหม็น ในลูกโคมีอาการขาดน้ำ โดยสังเกตจาก ขนหยาบกระด้าง และแห้ง เบ้าตาลึก และอาจมีอาการท้องอืดหรือท้องเสียร่วมด้วย อาการจะรุนแรงมากขึ้นเมื่อเกิดจากเชื้อแบคทีเรียร่วมกับไวรัส ลูกโคที่ไม่แข็งแรงจะตายภายใน 3-7 วัน หลังแสดงอาการแบบเรื้อรัง จะมีอาการไอ และหอบ มีไข้สูง เบื่ออาหาร ผอมลงเรื่อยๆ

19. โรค วัณโรค (Tuberculosis)

อาการ สัตว์จะเบื่ออาหารซุบผอมลงเรื่อยๆ ในกรณีที่เกิดขึ้นที่ช่องปอด สัตว์จะไอในเวลากลางคืน หรือเมื่อทำงานหนัก ถ้าเกิดที่ลำไส้ จะมีอาการท้องเสียร่วมด้วย วัณโรคที่ลูกอ้วนจะ ลูกอ้วนจะบวมโต วัณโรคที่เต้านม เต้านมจะอักเสบ วัณโรคที่สมองสัตว์จะมีอาการทางประสาท เมื่อชำแหละซาก จะพบตุ่มเป็นก้อนสีเทาเข้มๆตรงกลางจะเป็นหนองสีเหลือง หนองแข็ง หรือ แบบมีหินปูนแทรกขึ้น

20. โรคไข้สามวัน (Bovine ephemeral fever)

อาการ โคจะมีไข้ 105-107 องศาฟาเรนไฮด์ เบื่ออาหาร กล้ามเนื้อสั่น ตัวแข็ง ขาแข็ง ขาเจ็บ ต่อม้ำเหลืองโต น้ำนมลด และมีน้ำมูก น้ำลายไหล บางรายบริเวณคอหรือไหล่อาจ บวมส่วนใหญ่สัตว์มักมีไข้ ชีม เบื่ออาหาร อยู่ประมาณ 3 วัน ก็จะเริ่มกินอาหารได้ จึงเรียกว่าไข้ สาม วัน แต่อาการเจ็บขาและอ่อนเพลียยังมีอยู่

21. โรค โบวาย ไวรัส ไดอะเรีย (Bovine virus diarrhea, Mucosal disease)

อาการ -แบบไม่รุนแรง จะมีไข้ต่ำๆ เม็ดเลือดขาวต่ำ ท้องเสียไม่รุนแรง ระยะพักตัว 5-8 วัน จากนั้นสัตว์จะสร้างแอนติบอดีขึ้นมา(เป็นอาการบิวีดี)
 -แบบเฉียบพลัน ชีม เบื่ออาหาร น้ำลายไหล ขนรอบปากเปื่อยชุ่ม มีไข้ 104-105 องศาฟาเรนไฮด์ ถ่ายเป็นน้ำ มักเป็นหลังแสดงอาการได้ 2-4 วัน อูจจะระมีมูกเลือด เกิด การลอกหลุดของเยื่อเมือกในปาก เหงือกและเพดานปาก ส่วนปลายจมูก อาจเกิด เนื้อตาย และเกิดเป็นสะเก็ดแห้ง อาจมีน้ำมูกไหล กีบอักเสบและผิวหนังบริเวณร่อง กีบ ลอกหลุด มักเกิดกับขา ทั้ง 4 ข้าง อ่อนเพลีย ร่างกายขาดน้ำและตายหลังแสดง อาการได้5-7 วัน
 -แบบเรื้อรัง ท้องเสียเป็นๆหายๆ เบื่ออาหาร ขนหยาบกระด้าง ท้องอืด กีบผิดรูปไป การลอกหลุดอย่างเรื้อรังในช่องปาก และตามผิวหนัง ระยะเวลาของโรคนานเป็นเดือน

22. โรคบลูทังจ (Bluetongue)

อาการ โคจะมีไข้ 105-107 องศาฟาเรนไฮด์ น้ำหนักและน้ำนมลด มีอาการบวมและเลือดคั่ง บริเวณปากและจมูก, หู มีการลอกหลุดของเยื่อบริเวณปากและจมูก มีน้ำลายไหล ตลอดเวลา กระเพาะลำไส้อักเสบ ท้องเสีย สัตว์อาจตายเนื่องจากไม่สามารถกิน อาหารและน้ำได้ บางตัวมีอาการอักเสบบริเวณไรกีบ ทำให้โคเดินและหายใจลำบาก บางครั้งอาจมีอาการปอดบวม ในโคที่ตั้งท้อง อาจทำให้แท้งหรือคลอดลูกออกมาผิดปกติ

23. โรคปากและเท้าเปื่อย (Foot and mouth disease)

อาการ โคที่เป็นโรคนี้อาจมีอาการชีม เบื่ออาหาร หลังจากนั้นจะมีเม็ดตุ่มพอง เกิดที่บริเวณริมฝีปากในช่องปาก เช่น เหงือกและลิ้น ทำให้น้ำลายไหล กินอาหารไม่ได้ และเกิดเม็ด

ตุ่มที่ระหว่างช่องกีบ ไรกีบ ทำให้เจ็บมาก เดินขากระเผลก เมื่อเม็ดตุ่มแตกออกอาจมีเชื้อแบคทีเรียร่วมด้วย ทำให้แผลหายช้าๆ ขณะที่โคเป็นโรคจะผอมน้ำหนักจะลดอย่างมาก ในโคอัตราการติดโรคสูงถึง 100% อัตราการตาย 0.2-5% ในลูกโคอัตราการตายอาจสูงถึง 50-70% โดยเฉพาะอย่างยิ่งลูกโคที่ยังดูนมอัตราการตายอาจสูงถึง 100%

24. โรค ไอ บี อาร์ (Infectious Bovine Rhinotracheitis)

อาการ อาการทางระบบหายใจ จะมีอาการคล้ายหวัด มีน้ำมูก ตาแดง น้ำตาไหล มีไข้ อาจมีสูงกว่า 41 องศาเซลเซียส ระบบสืบพันธุ์ อวัยวะเพศบวมแดง มีมูกไหล เกิดเต้านมอักเสบ หรือมีอาการทางระบบประสาท อาการในลูกโคอายุน้อยมักแสดงอาการรุนแรง อาจตายได้ สัตว์ที่แสดงอาการไม่รุนแรงและหายได้เองถ้าไม่มีโรคแทรก

25. โรคพยาธิใบไม้ในเลือด (Schistosomosis)

อาการ โคที่เป็นโรคนี้จะ ชุบผอม เบื่ออาหาร ท้องเสียรุนแรง อุจจาระจะมีลักษณะเหลวอาจมีเลือดปน โลหิตจาง บวมน้ำใต้คาง ในลูกโคอายุต่ำกว่า 1 ปี มักจะตาย แต่ในโคที่อายุมากจะมีความทนทานต่อโรค และส่วนใหญ่ไม่แสดงอาการป่วย เมื่อผ่าซากโค จะพบตุ่มที่ตื้นเล็กน้อยขนาดประมาณ 2 มิลลิเมตร สีออกขาวนวลๆ บางครั้งพบที่ปอด เมื่อผ่าตับ จะเห็นมีเนื้อเยื่อเกี่ยวพันเข้าแทรกอยู่ในเนื้อตับ จนมีลักษณะคล้ายเยิ้มเมฆ

26. โรคพยาธิใบไม้ในตับ (Fasciolosis)

อาการ มักพบในโคอายุ 8 เดือนขึ้นไป

- แบบเฉียบพลัน เกิดขึ้นเมื่อโคกินตัวอ่อน ระยะติดต่อของพยาธิเข้าไปพร้อมกันหลายๆพยาธิจะไชเข้าตับทำให้เกิดแผลและมีเลือดออกมาก โคจะตายกระทันหัน
- แบบเรื้อรัง มักพบในโคที่โตแล้ว โคที่เป็นจะชุบผอม เบื่ออาหาร ท้องอืดบ่อยๆ โลหิตจาง สังเกตได้จากเยื่อเมือกซีดที่ตาและที่ปากซีด ในแม่โครีดนม ปริมาณน้ำนมลดลง ผิวหนังหยาบ มีอาการบวมน้ำใต้คาง ท้องผูกสลับท้องเสีย และตายในที่สุด

27. โรคพยาธิใบไม้ในกระเพาะ (Paramphistomosis)

อาการ โดยทั่วไปพยาธิชนิดนี้แสดงอาการไม่ชัดเจน ยกเว้นกรณีต่อไปนี้

1. ตัวอ่อนพยาธิ ก่อนที่จะเข้ามาอยู่ที่กระเพาะ จะฝังตัวอยู่ที่ลำไส้เล็กและกิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เนื้อเยื่อบริเวณนี้ ถ้ามีปริมาณมากจะทำให้เกิดการอักเสบ โคแสดงอาการท้องเสียอย่างรุนแรง อุจจาระมีกลิ่นเหม็น มีฟองและสีออกเขียว

2. พยาธิชนิดที่อยู่ในท่อน้ำดี จะทำให้เกิดอาการทำนองเดียวกับพยาธิใบไม้ในตับ

28. โรคพยาธิไส้เดือน (Ascariosis)

อาการ ลูกโคที่มีพยาธิจะมีอาการท้องเสีย ซึ่เหลวมีสีขาวปนเทา และมีกลิ่นเหม็น ลูกโคจะมีร่างกายซูบผอม ขนหยอง ผิวหนังหยาบกร้าน เติบโตช้า ตัวจะเล็กกว่าลูกโคที่ไม่มีพยาธิในขณะที่มีอายุเท่ากันอย่างเห็นได้ชัด พยาธิไส้เดือนอาจจะอุดตันลำไส้ทำให้มีอาการท้องผูกหรืออาจไซทะลุลำไส้ เกิดลำไส้อักเสบและช่องท้องอักเสบ ถ้ามีการอุดตันมากๆ จะทำให้สัตว์ตายได้

29. โรคพยาธิเส้นด้าย (Strongyloidosis)

อาการ ลูกโคจะท้องเสียอย่างอ่อน หรือรุนแรง ความรุนแรงขึ้นอยู่กับการได้รับเชื้อมากหรือน้อย ขนาดและอายุสัตว์ ถ้าลูกสัตว์ได้รับเชื้อพร้อมๆกัน จำนวนมากอาจตายอย่างเฉียบพลัน โดยไม่แสดงอาการอะไรให้เห็น

30. โรคหนอนตัวกลมในทางเดินอาหาร (Gastro-intestinal nematode)

อาการ อาการหลักคือ โคจะผอม โลหิตจาง ท้องเสียเรื้อรัง บวมน้ำใต้คาง และเติบโตช้า

31. โรคท้องร่วงจากเชื้อบิด (Coccidial diarrhea)

อาการ โคจะถ่ายเหลว มีเลือดปน อาจมีเยื่อเมือกหรือชิ้นส่วนของเยื่อลำไส้ปนออกมากับอุจจาระ ทำให้เข้าใจผิดคิดว่าเป็นส่วนของลำไส้หลุดออกมา โลหิตจาง ขอนเพลีย ซึม ไม่กินอาหาร แสดงอาการปวดเมื่ง และตรวจพบโอโอซิสต์ จำนวนมากหรือไม่พบในอุจจาระ

32. โรคไร้เรื้อนขุมขน (Demodectic mange)

อาการ ชนิดที่พบแบบเฉพาะที่ เกิดรอยโรคมีลักษณะคล้ายเชื้อรา มีขนหัก หรือขนร่วงเป็นวงๆขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 2-5 เซนติเมตร เมื่อดูใกล้ๆ จะเห็นเป็นรอยนูนสูงขึ้นมาคล้ายเป็นเม็ดตุ่มเล็กๆ ถ้าบีบหรือ ขูดบริเวณที่เป็นรอยนูน จะพบของเหลวคล้ายหนองข้นสีขาว ผิวหนังจะมีหนองและเลือดปนอยู่ทั่วไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

33. โรค ไรซีเรื้อนชนิดโคริออนติก (Chorioptic mange)

อาการ ในโคจะพบรอยโรคที่บริเวณโคนหาง รอบก้น หลัง และด้านนม โดยอาจจะเกิดตุ่ม พองหรือรังแค หรือรอยโรคที่เป็นลักษณะของการระคายเคือง หน้บริเวณนั้นจะ หยาบ ย่น สกปรก ขนร่วง มักพบได้บ่อยที่บริเวณโคนหางและรอบก้น

34. โรคอะนาพลาสโมซิส (Anaplasmosis)

อาการ อาการที่สำคัญคือ โคจะมีไข้สูง เยื่อเมือกซีด เบื่ออาหาร หายใจหอบ น้ำนมลด สัตว์ อาจแห้งลูกได้ บางรายมีอาการดีซ่านร่วมด้วย น้ำปัสสาวะมีสีเหลืองคล้ายสีฟางข้าว สัตว์ป่วยที่อายุมากจะตายภายใน 1-4 วัน ถ้าเป็นชนิดรุนแรง ในโคอายุน้อยอาจป่วย เป็นระยะเวลาไม่นาน วิกฤตที่พบคือ ซากมีลักษณะซีดมาก ผอม และขาดน้ำ ในถุงน้ำดี จะมีน้ำดีอยู่เต็ม อาจเกิดสีเหลืองที่ไขมันและอวัยวะภายในช่องท้อง ม้ามขยายใหญ่ หัวใจมีเลือดออก ต่อม้ำเหลืองบริเวณตับ จะมีสีน้ำตาลขม และนิ่ม

35. โรคบาบีซิโอซิส (Babesiosis)

อาการ เมื่อได้รับเชื้อ จะมีไข้สูงกว่า 41 องศาเซลเซียส ไม่กินอาหาร กระเพาะหมักไม่ทำงาน หายใจหอบเร็ว หัวใจเต้นแรง ในรายที่เฉียบพลัน โคมักตายภายใน 2-3 วัน ถ้าโคไม่ ตายเมื่อดเลือดจะถูกทำลาย ทำให้เกิดโลหิตจาง เยื่อเมือกซีดและตาซีด หายใจหอบ น้ำปัสสาวะมีสีเข้มมากขึ้น น้ำนมลดลง หรือมีอาการทางประสาทด้วย

36. โรคทริพาโนโซโมซิส (Trypanosomosis)

อาการ มักไม่ค่อยแสดงอาการให้เห็นเด่นชัด นอกจากซีดและผอม แต่ในรายที่เป็นรุนแรงจะมีไข้ ตาอักเสบหรือ ชุ่น ขาแข็ง หลังแข็ง คอบิด โลหิตจาง อาจตายอย่างเฉียบพลันได้ ในโคท้องจะแห้ง น้ำนมลด รกค้ำ มีอาการทางประสาท เช่น เดินวน ตื่นตระหนก กระโดด ดุร้าย ซึม เป็นอัมพาต

37. โรคแอซิโดซิส (Acidosis)

อาการ ถ้าเป็นอย่างเฉียบพลัน โคจะแสดงอาการขาดน้ำ ซึม เบื่ออาหาร ขาหลังอ่อน อุนหภูมิร่างกายอาจต่ำกว่าปกติ หัวใจเต้นเร็ว โคจะหายใจหอบ น้ำนมลด ที่สำคัญ

โคจะถ่ายอุจจาระเหลวมีลักษณะคล้ายซูปซันๆ ถ้าเป็นแบบเรื้อรัง จะพบกับอีกเสบตามมา นอกจากนี้ทำให้ปริมาณไขมันในน้ำนมลดลง

38. โรคท้องอืด (Bloat)

อาการ โคจะแสดงอาการกระวนกระวาย มักหันหน้าไปทางขวา น้ำลายไหลยืด หายใจหอบ หัวใจเต้นเร็วด้วยความปวด บริเวณสวabdด้านซ้าย จะโป่งขยายใหญ่ ต่อมาโคจะหายใจขัดเนื่องจากภาวะส่วนที่ขยายไปกดทับบริเวณกระบังลม ทำให้โคหายใจไม่สะดวก และตายเนื่องจากระบบหายใจล้มเหลว

39. โรคไข้น้ำนม (Milk fever)

อาการ แม่โคมักจะนอนคอบหันหน้าไปทางขวา ขาหลังอ่อน ปลายหูและปลายขาจะเย็น ม่านตาขยาย หายใจหอบ จมูกแห้ง แม่โคไม่กินอาหาร ระบบย่อยอาหารไม่ทำงาน ถ้าไม่ได้ทำการรักษา โดยเร็ว แม่โคจะตายเนื่องจากอาการท้องอืด หรือจากระบบหายใจล้มเหลว

40. โรคคีโตซิส (Ketosis)

อาการ 1. แบบมีอาการทางประสาท สัตว์ป่วยจะแสดงอาการซึม หรือ ทุ้อาย เคี้ยวพิน โดยไม่มีอาหารในปาก คล้ายกับอาการสัตว์ป่วยด้วยโรคพิษสุนัขบ้า พิษของสารตะกั่ว หรือบาดทะยัก

2. แบบที่มีอาการทางระบบย่อยอาหาร โคจะแสดงอาการซึม เบื่ออาหาร ท้องอืด น้ำหนักลดอย่างรวดเร็ว ปริมาณน้ำนมลดลง

41. โรคคลอดยาก (Dystocia)

อาการ เมื่อโคท้องครบกำหนดแล้ว และภายใน 6 ชั่วโมงหลังจากแม่โคแสดงอาการใกล้คลอด คือ น้ำนมไหล กระวนกระวาย ผุดลุกขึ้น นอนลง กล้ามเนื้อบริเวณช่องคลอดหย่อนตัว ปัสสาวะบ่อย หรืออาจจะพบถุงน้ำคร่ำแตก แต่ไม่พบส่วนใดส่วนหนึ่งของลูกโคออกมาทางปากช่องคลอดหรือออกมาเพียงบางส่วน ควรตามสัตวแพทย์ด่วน

42. โรครกค้าง (Retention of Placenta)

อาการ แม่โคแสดงอาการปวดและพยายามเบ่งส่วนของรกที่ติดอยู่กับผนังมดลูกออกมาอาการทั่วไปของแม่โคจะไม่มี ความผิดปกติมาก นอกจากกินอาหารน้อยลง หรือปริมาณน้ำนมที่รีดได้ลดลง แต่ไม่รีบแก้ภายใน 12-24 ชั่วโมง จะทำให้เกิดการอักเสบของผนังมดลูกเป็นเหตุให้เกิดปัญหาผสมติดยากเนื่องจากรกติดแน่นในมดลูก

43. ช่องคลอด หรือ มดลูกทะลัก (Vaginal prolapse)

อาการ คือการที่มดลูกโผล่ออกมาภายนอกร่างกาย โดยมากจะพบในระยะหลังคลอด แม่โคจะเบ่งดันส่วนของปากมดลูก และโพรงปากมดลูก บางส่วนหรือทั้งหมดออกมาทางปากช่องคลอด

44. โรคขาดวิตามินบีหนึ่ง (Vitamin B1 deficiency)

อาการ ลูกโคแสดงอาการทางประสาท เช่นเดินวน ไปมาข้างเดียว ชักคอเหยียดแขน และเกร็งเป็นระยะๆ เดินตัวแข็งๆ ตามองไม่เห็นชั่วคราว แต่ลูกโคจะกินอาหารและน้ำนมได้ตามปกติ

สรุป

การนำเสนอวิธีการวิเคราะห์โรคในโคนม โดยใช้หลักการนำเอาอาการของโรคที่เกิดขึ้นกับโค มาเป็นตัวนำไปสู่การประมวลผลเพื่อวิเคราะห์โรคของโคนม เป็นการจัดโปรแกรมทำขึ้นเพื่อให้ผู้ที่สนใจที่จะศึกษามีความสะดวกในการสืบค้นข้อมูลต่างๆ โดยภายในจะมีเนื้อหา รูปภาพ คำบรรยายและเสียงเพลงประกอบ ทำให้โปรแกรมการวิเคราะห์โรคมีความน่าสนใจ และใช้งานง่าย ผู้ใช้ สามารถโต้ตอบกับโปรแกรมโดยการนำเมาส์ไปคลิกในหัวข้อต่างๆ ก็สามารถนำไปสู่การวิเคราะห์โรคในโคนมได้แล้ว ซึ่งกลุ่มอาการของโรคสามารถแบ่งได้เป็น 7 หมวด หลักดังนี้

1. กลุ่มอาการซึม เบื่ออาหาร มีไข้ อ่อนเพลีย น้ำลายไหล น้ำตาไหล คอบวม ปากบวม
2. กลุ่มอาการเต้านมอักเสบ เต้านมแข็งบวม
3. กลุ่มอาการทางประสาท เดินโซเซ ชนสิ่งกีดขวาง ขาแข็ง กรามแข็ง
4. กลุ่มอาการแท้งลูก-รกค้าง –คลอดลูกยาก –มดลูกทะลัก
5. กลุ่มอาการผิวหนังมีสะเก็ด ผิวน้ำแข็ง ผิวน้ำมีเม็ดตุ่ม เป็นหูด
6. กลุ่มอาการตาขาวขุ่น ตาเจ็บอักเสบแดง ขอบตาเจ็บอักเสบ มีขี้ตา
7. กลุ่มอาการขาเจ็บ กีบเจ็บ มีแผลเปื่อยที่กีบเท้า

โปรแกรมนี้จะช่วยให้ผู้ใช้ สามารถวิเคราะห์โรคในโคนมเบื้องต้นได้ ช่วยให้ประหยัด เวลาในการวิเคราะห์โรคที่เกิดในฟาร์มโคนมได้เป็นอย่างดี

ปัญหาและข้อเสนอนะ

ในการทำปัญหาพิเศษนี้ ปัญหาของการจัดทำโปรแกรมคือ การนำเสนอข้อมูลมีทั้งเนื้อหา ภาพและคำบรรยายจำนวนมากแต่ยังไม่สามารถครอบคลุมโรคในโคนมได้ทั้งหมด ทั้งนี้เนื่องจาก กลุ่มของโรคมียังมีจำนวนมากหรือเกิดโรคใหม่ในปัจจุบัน และบางโรคก็ไม่สามารถจัดให้เข้ากับกลุ่ม อาการหลักหมวดใดได้ เช่นโรคอ้วน โรคมะเร็งนัยตาในโคพันธุ์เฮียร์ฟอร์ด โรคแพ้แสง หรือ Photosensitization

สำหรับในส่วนของโปรแกรม ควรทำการศึกษาโปรแกรม Authorware 4.0 จากหนังสือ หลายๆเล่ม ศึกษาผลงานเก่าของรุ่นพี่ให้เข้าใจโดยละเอียด จะทำให้ผู้สร้างสามารถสร้างโปรแกรม ที่มีเทคนิคและความสวยงาม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารอ้างอิง

- ทัศนีย์ ชมภูจันทร์ ปิยนุช ประสิทธิ์รัตน์ และ มนยา เอกทศร์. มิถุนายน 2539. คู่มือการดูแลสุขภาพโคนม. สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 187 น.
- สาทิส ผลภาค นิमित ลีสิริกุล และมาณวิภา ผลภาค. 2538. คู่มือสุขภาพโคนมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ศูนย์วิจัยและชันสูตรโรคสัตว์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. 55 น.
- นิยมศักดิ์ อุปทุม นิमित ลีสิริกุล ศีลธรรม วราห์ศวปติ และสมใจ ศรีหาคิม. 2536. โรคตาเจ็บติดต่อในโคกระบือ.วารสารสัตวแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 3 (1-2):7-13
- คณาจารย์มหาวิทยาลัยเกษตร. 2532. รวมเรื่องโคเนื้อ. ศูนย์ส่งเสริมและฝึกอบรมการเกษตรแห่งชาติวิทยาเขตกำแพงแสน. 433 น.
- ประสพ บรณมานัส. 2531. โคและการรักษา. สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญณะ สมชัย. 2542. การสร้าง CAI-Multimedia ด้วย Authorware 4.0. บริษัทซีเอ็ดยูเคชั่นจำกัด มหาชน, กรุงเทพมหานคร. 204 น.
- วิศัลย์ พัวรุ่งโรจน์. 2541. ซีดีรวมสอนการใช้โปรแกรมชุดเรียนรู้ Authorware สำหรับ Window95 ภาษาไทย. บริษัทคอมพิวเตอร์อินฟอร์เมชันซิสเต็มส์ จำกัด.
- วีระพล คำดี. 2543. คู่มือการใช้ Micromedia Authorware 5. บริษัท ชัคเซสมีเดีย จำกัด, กรุงเทพมหานคร. 286 น.
- กรมควบคุมโรคระบาด กรมปศุสัตว์. 2544. [Http://www.dld.go.th/inform/survei/fmd1.html](http://www.dld.go.th/inform/survei/fmd1.html).
- คณะสัตวแพทย์เกษตร มหาวิทยาลัยเกษตร. 2544. [Http://www.ku.ac.th/agri/bve03.html](http://www.ku.ac.th/agri/bve03.html).
- คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2544. [Http://www.kku.ac.th/agri/cowdec](http://www.kku.ac.th/agri/cowdec).